Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען | היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 179 | Łódź, Wtorek, 2 sierpnia 1932 r. | צענטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דינסטאָג, כ״ט תמוז תרצ״ב | № 179

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

דער נייער רייכסטאַג וועט געעפענט ווערען סוף אויגוסט

היטלער איז צופרידען. — ענטגילטיגער צוזאַמענשטעל פון רייכסטאַג. — פאָן פאַפּענס רעגירונג בלייבט ווייטער

בערלין, 1 (ספּ. טעל.)

ס'איז ענטגילטיג פעסטגעשטעלט געוואָרען דער צוזאַמענשטעל פון נייעם רייכסטאַג: ד נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען 230 מאַנדאַטען, סאָציאַל־דעמאָקראַטען — 133, קאָמוניסטען — 89, צענטרום — 75 דייטש־נאַציאָנאַלע — 37, בייערישע פאָלקס־פּאַרטיי — 22, דייטשע פאָלקס־פּאַרטיי — 7, מלוכה פּאַרטיי — 4; קריסטליך־סאָציאַלע 4, דייטשע פויערים־פּאַרטיי — 2, ווירטשאַפטליכע פּאַרטיי — 1 לאַנד־פאָלק — 1, צוזאַמען 607 מאַנדאַטען.

בערלין, 1 (ספּ. טעל.)

נאָכ'ן פערענדיגען די וואַהלען האָט פאָן פּאַפּענס רעגירונג פערעפענטליכט אַ קאָמוניקאַט, אַז די רעגירונג וויל זיך ווייטער נישט רעכענען מיט קיין שום פּאַרטייאישע פניית און ערפילען איהר פליכט אַזוי ווי ביז איצט.

די ערעפנונג פון רייכסטאַג וועט וואַהרשיינליך פאָרקומען סוף אויגוסט.

בערלין, 1 (ספּ. טעל.)

היטלער האָט היינט פערעפענטליכט אַן אויפרוף, אין וועלכען ער שטעלט פעסט, אַז זיין בעוועגונג האָט אָפּגעהאַלטען אַ גרויסער נצחון, ווייל זיין פּאַרטיי איז געוואָרען די שטאַרקסטע אין רייכסטאַג, היטלער פאָדערט אויף צום ווייטערדיגען קאַמף.

דאָס פּרעסע ־ביוראָ פון דער היטלערישער פּאַרטיי שטעלט פעסט, אַז זי האָט איצט דאָס רעכט איבערצונעהמען די רעגירונג אין לאַנד, די היטלערישע פּאַרטיי איז דעצידירט אויסצונוצען איהר רעכט, דייטשלאַנד מוז איצט האָבען אַזאַ רעגירונג, וועלכע זאָל האָבען אַ שטאַרקען אָנשפּאַר אין דער געזעלשאַפט.

פּאַריז, 1 (ספּ. טעל.)

אַרומרעדענדיג די דייטשע וואַהלען שטעלען די פראַנצויזישע צייטונגען פעסט דעם צוּוואוקס פון די קאָמוניסטישע מאַנדאַטען און בעמערקען אַז הגם די היטלעריסטען האָבען פערגרעסערט זייער צאָהל שטימען, וועלען זיי אָבער אין רייכסטאַג נישט האָבען קיין אַבסאָלוטע מעהרהייט, אפילו ביי דער אונטערשטיצונג פון הוגענבערגס גרופּע, אַזוי אַרום איז דער רייכסטאַג נישט פעהיג צו שאַפען קיין דויערהאַפטע רעגירונג, אַזוי ווי ס'האָט לכתחילה געהאַט אויסגערעכענט די איצטיגע רעגירונג, דער רייכסטאַג וועט האָבען די מאַכט נאָר טעאָרעטיש, אָבער די דיקטאַטור פון דער רייכסווערה וועט ווייטער דויערען, ווייל דער פאַקטישער זיגער פון די וואַהלען איז גענעראַל שלייכער.

אין אַנ'ענליכער מיינונג איז די ענגלישע פּרעסע.

וואַהלען צום לאַנדטאַג אין טירינגען

בערלין, 1 (ספּ. טעל.)

נעכטען זענען פאָרגעקומען וואַהלען צום לאַנדטאַג אין טירינגען, וועלכע האָבען געבראַכט אַ זיג פון די היטלעריסטען, זיי האָבען לויט די ביז איצטיגע פראָווינציאַרישע אויסרעכנונגען דערגרייכט 26 מאַנדאַטען (פריהער 6), סאָציאַל־דעמאָקראַטען 15 (פריהער 18)), לאַנדבונד 6 (פריהער 9), קאָמוניסטען 10 (פריהער 6)).

אמעריקאַנער וויצע־פּרעזידענט קורטיס

וועלכער האָט אָפיציעל געעפענט די צעהנטע אָלימפּיאַדע

Dr. med.

A. Uryson

אינערליכע קראַנקהייטען

11־טער ליסטאָפּאַד 20, טעל. 215-85

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 6–8 אָוונד.

809ד

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חבר און בעל קורא

אברהם יעקב גאַבּרילעוויטש

צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען

פאָטער נ״ע

זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

די חברה פּיעטריקאָווער און סילעווער נאָוואָמיעסקאַ 22.

4598

היינט, דינסטאָג, דעם 2 אויגוסט ד. י. צו דער ערשטער יאָהרצייט פון דער פרוי פון אונזער חשוב'ן פּרעזעס ה' אַדאָלף פּערעלמאַן

נ״ע רוזשאַ פּערעלמאַן

(פון דער היים סעגאַל)

קומט פאָר אַ הזכרה פּינקטליך 1 אַ זייגער מיטאָג אויפ'ן בית־החיים, צו וועלכער עס ווערען איינגעלאַדען אונזערע מיטגלידער, קרובים, פריינד און בעקאַנטע

די פערוואַלטונג פון „לינת החולים"

אַ הערצליכען פאָהר־געזונד ווינש איך מיין ליבסטען חבר

ר' פייוויש מאַטעל

צו זיין אָפּפאָהרען נאָך בוסק אויף קוראַציע.

חיים לעווקאָוויטש און כּרוי

4615

פאַר גאָלד, ביזשוטעריע און לאָמבאַרד־קוויטעס

צאָהלט די העכסטע פרייזען

איזידאָר פּיאַלקאַ

פּיעטריקאָווער 7.

6203

רעשטען

לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 5

פראָנט, 2־טער שטאָק

פערשידענע קאַמגאַרנס, בּיליצער, טאָמאַשאָווער און לאָדזער

אויף אַנציגער און פּאַלטענס

ווי אויך די מאָדערנסטע דאַמען־שטאָפען אויף פּאַלטאָס און קאָסטיומען

מיט 30% בּיליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געדענקט נאָר

אין פראָנט, II שטאָק

מעטאַל־צעך אין לאָדז, פּאָלודניאָוואַ 4

בעהט אַלע מיטגלידער זיך צו בעטייליגען אין דער ענטהילונג פון דער מצבה פון אונזער פערשטאָרבענעם מיטגליד

מאַכל ריינפעלד ז״ל

וואָס קומט פאָר היינט, דינסטאָג, דעם 2־טען אויגוסט ד. י. פּינקטליך 12 אַ זייגער פאָרמיטאָג.

4619ד

אַ הערצליכען מזל־טוב ווינש איך דעם ה'

לעאָן סעליג און פרוי

צו דער געבורט פון אייער זוהנעלע און ווינשט אַ לייכטע ערציהונג

אברהם בלאַכמאַן

שייטלען

— מיט —

פּאַריזער שרינדען ווי אויך פערטיגע שייטלען

ווערען ערשטקלאַסיג און רעעל אויסגעאַרבייט

און אָנדולאַציע צו בּיליגע פרייזען

ביי קערש, סקווערנאָוואַ 15.

Dr. H. Wołkowyski

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90

צוריקגעקעהרט

דער לאַנגיעריגער בעוואוסטער גלאַט כשר'ער

רעסטאָראַן

פון צ. ראָזענבלום

מאַכט בעקאַנט, אַז פון מיטוואָך, ד. 3־טען אויגוסט 1932 ווערט אויך אַרויסגעגעבען

מיטליגע מיטאָגען

צו בּיליגע פרייזען

מיט אַכטונג 38 צ. ראָזענבלום פּעטריקאָווער 38

Dr. med.

Aleksander Margolis

פּיעטריקאָווער 81, טעל. 112-81

צוריקגעקעהרט.

Dr. med.

LUDWIK RAPEPORT

אוראָלאָג

ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז־ און אורין־קראַנקהייטען

האָט זיך איבערגעצויגען אויף ציגעל־גאַס 8 (פריהער 40) טעל. 236-90.

עמפּפאַנגס־שעה'ן פון 9–10 פריה און 6–8 אָוו.

Dr. med. H. GUTSZTADT

ספּעציאַל־אַרצט פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען

ZACHODNIA 62 (Śródmiejska 14)

צוריקגעקעהרט.

נעהמט אָן פון 4–7 אָוונד.

באמבעס אין קעניגסבערג

10 באמבעס אויף רעדאקציעס פון דעמאקראטישע צייטונגען. — בלוטיגע געשלעגען צווישען קאמוניסטען און היטלעריסטען. — טויטע און פער־וואונדעטע. — פרובען צו א פאגראם אויף יודען. — אנפאל אויפ׳ן פארזיצער פון יודישען צענטראל־פעראיין

ס׳זאל איינגעפיהרט ווערען בעלאגערונגס־צושטאנד

קעניגסבערג, 1 (ספ. טעל.) נעכטען פאר־מיטאג האבען די היטלעריסטען אויסגעפיהרט א גאנצע רייה אנפאלען. צווישען אנדע״ע האט א היט־לערישע באנדע געווארפען 7 באמבעס אין בנין פון דער סאציאליסטישער צייטונג, קעניגסבערגער פאלקסצייטונג און 3 באמבען אין דעמא־קראטישער צייטונג „קעניגסבערגער הארטונגשע צייטונג", דער רעדאקטאר פון „דער פאלקסצייטונג" ווירגאטש און זיין פרוי זענען פער־וואונדעט געווארען.

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

אין צוזאמענהאנג מיט א רייה אנפאלען וואס זענען געמאכט געווארען אין קעניגסבערג, האבען זיך פערשפרייט קלאנגען, אז ס׳זאל איינגעפיהרט ווער״ען בעלאגערונגס־צושטאנד. די היטלעריסטען האב״ען פריהער צוגעגרייט אלע אנפאלען, אויף דערזעלבער צייט ווען די אנפאלען זענען פארגע־קומען האט מען די פייערלעשער ארויסגערופען אויף 33 ערטע״ר, די אנפיהרע״ער פון די קאמוניסטען זאיף איז געשא״ארבען פון די וואונדען וואס ער האט בעקומען, די פאליציי האט קאנפיסקירט א קאמוניסטישען אויפרוף וועגען די הייבטיגע בלוטיגע געשעהענישען. דאן איז פארגעקומען א גרויס געשלעג צווישען היטלעריסטען און קאמוניסטען.

דער סאציאל־דעמאקראטישער דעפוטאט לאר־סען האט זיך געווענדעט מיט א דעפעשע ארויס־צוגעבען די שארפסטע פער״ארדנונגען צוליב די הייבטיגע געשעהענישען אין קעניגסבערג.

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

דער רעגירונגס־קאמיסאר אין פרייסען האט ארויסגעגעבען אנ׳אויפרוף, וועלכע פאדערט אויף אויפצוהער״ען די קאמפען, דער קאמיסאר שטעלט פעסט, אז די רעגירונג וועט זיך נישט אפשטעלען פאר די דראקאנישסטע פעראָרדנונגען, כדי צו־ריקצושטעלען די ארדנונג.

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

דער אינער״ן־מיניסטער פאן גאיל האט בע־פוילען, אז די גאנצע פרייע פאליציי פון דער אומ־געגענד זאל געברענגט ווערען קיין קעניגסבערג. פאר ענטדעק״ען די אויספיהרער פון די אטענטא־טען איז בעשטימט געווארען א געלד־בעלוינונג, פיל יודישע סוחרים האבען בעקומען דראהונגס־בריף אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען זענען ארעסטירט געווארען 20 פערזאן, וואס מען איז חושד אין אנטייל נעהמען אין טערא״ר־אקטען.

בערלין, 1 (יט״א טעלעגראפיש)

נעכטען פארנאכט, האבען די היטלעריסטען אין קעניגסבערג אויסגעפיהרט אנ׳אטענטאט אויף דער וואוינונג פון פארשטעהער פון צענטראל־פעראיין אדוו. קורט סובאצקי. די פאליציי האט אין דער לעצטער מינוט נישט דערלאזט צום אטענטאט. אדוו. סובאצקי איז ניצול געווארען צוליב דעם, וואס ער האט זיך בעת דעם אטענטאט, נישט געפונען אין דער היים.

אין אווענד, האט זיך א מחנה היטלעריסטען אריינגעריסע״ אין יודישען קווארטאל, וואו זיי האבען אויסגעשלאגען די שויבען פון יודישע געשעפטען, צווישען אנדערע זענען אויסגעשלא־גען געווארען די שויפענסטער פון די גרויסע יו־דישע וואריענהייזער פון לאמבאבסקי און זאמעו־פעלד.

ניי עמיגראנטען־געזעץ אין ארץ־ישראל

קאפיטאליסטען וועלען דארפען אויפווייזען נאר 500 פונט

ירושלים, 1 (יט״א טעלעגראפיש) ס׳איז פערעפענטליכט געווארען דאס נייע עמיגראציע־געזעץ, וואו ס׳זענען פארמולירט א גאנצע רייה עמי־גראציע־פארשריפטען. פון דעם נייעם געזעץ, וואס איז ארויסגעגעבען געווא״ען אין הסכם מיט׳ן הויך־קאמיסאר וויקאפ, איז פארהאן א נייע קאטעגאריע עמיגראנטען־קאפיטאליסטען, וואס וועלען דארפען אויפווייזען נאר 500 פונט, אנשטאט וואס ביז איצט, האבען קאפיטאליסטען געמוזט אויפווייזען טויזענד פונט.

די שרעקליכע באהן־קאטאסטראפע אין בערלין

בעת דער קאטאסטראפע זענען 2 מענשען אומגעקומען. 50 פערוואונדעטע

אמעריק. סענאטאר פאמעראן

איז בעשטימט געווארען אלס פארזיצער פון א מיסיע, וואס דארף אין ארדנונג ברענגען די אמעריקאנער פינאנצען.

טויט פון 9 יונגעלייט

וואס האבען געמאכט אויספלוגען אין די בערג

פאריז, 1 (ספ. טעל.)

פון מאנמא״קס מעלדעט מען, אז 6 יונגע איטאליענער זע״ען ארויף אויף א בארג פון 4000 מע״ער, 4 פון די דאזיגע יונגעלייט זענען אריינגע־פאלען אין תהום און אומגעקומען, אין די לעצטע וואכען זע״ען ביים מאן־בלאנק אומגעקומען 9 מענ־שען.

די אונאפהענגיגע ארויס פון דער לייבאר־פארטיי

קודמארד, 1 (ספ. טעל.)

אויף דער קאנפערענץ פון דער אונאפהענ־גיגער ארבייטער־פארטיי איז מיט 241 שטימען געגען 142 בעשלאסען געווארען ארויסצוטרעטען פון דער לייבאר־פארטיי.

קוסאטשינסקי האט געזיגט

אין לאס־אנזשעלאס

דער פוילישער לויפער האט פעסטגעשטעלט אנ׳אלימפישען רעקארד אויף 10 קילאמעטער

דער ערשטער טאג אויף דער אלימפיאדע האט געבראכט א גרויסען טריומף פוילען מיט׳ן זיג פון קוסאטשינסקי אין לויף פון 10 קילאמעטער — קוסאטשינסקי איז דעם דאזיגען שטח אדורכ־געלאפען אין דער צייט פון 30 מינוט 12,4 סעק.

שלאגענדיג מיט 8 מעטער דעם פינלענדער איסא־האלא און מיט 120 מעטער דעם פינלענדער ווירטאנען.

אין הויך־שפרונג און קויל־ווארפען האט דער פוילישער ספארטלער פלאוושיק נישט פערנומען קיין שום ארט. אין הויך־שפרונג האט דאס ערשטע ארט פערנומען דער קאנאדער מאק נאוגאט 1,96 מעטער. אין קויל־ווארפען דער אמעריקאנער פעקסטאן 16 מעטער, 5 צענטים. אויפ׳ן סטאדיאן זענען געווען 120 טויזענד מענשען.

ווארשא, 1 (טעלעפאניש).

דער אויסערן־מיניסטער זאלעסקי האט ארוימגעשיקט קוסאטשינסקי׳ן א בעגריסונגס־דעפעשע צוליב דעם אפגעהאלטענעם גרויסען זיג.

די קלאנגען וועגען ענדערונגען אין דער רעגירונג

האלטען זיך ווייטער

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)

ס׳האלטען זיך ווייטער די קלאנגען וועגען ענדערונגען אין דער רעגירונג, וועלכע דארפען פארקומען די נאהענטסטע טעג, דער פינאנץ־מיניס־טער יאן פילסודסקי זאל ווערען יוסטיץ־מיניסטער אויך זאל דער וויצע־מיניסטער זאוואדזקי איבער־נעהמען אנ׳אנדער אמט.

קאמוניסטישער אנטי־מלחמה־טאג

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)

דער אנטי־מלחמה־טאג פון די קאמוניסטען איז אדורכגעגאנגען רוהיג, די פאליציי האט פונאנדערגעטריבען עטליכע גרופען וואס האבען ג״פרובט צו דעמאנסטרירען.

Dr. Robinzon

ארדינירט אין פאדעמביע

ווילא וויעטשארקאווסקי.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אוירען, נאז, האלז־ און לונגען־קראנקהייטען

11־טען ליסטאפאד 9

(קאנסטאנטינער), טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 10—12 און 5—7, נעהמט אויך אן לעטשניצע זגערושער 17 פון 10—12.

Dr. med.

W. Eychner

אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבען קינא „טשארי") טעל. 134-72

נעהמט אן פון 2½ - 4 און פון 7 - 8 אוועבד

Dr. HELLER

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע

טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן ביז 10 פריה און פון 4—8 אוועגד, פאר פרויען ספעציעל פון 4—5 נאכמים.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום־טוב פון 9—1 פארמ.

בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען

Dr. med. **Haltrecht**

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 12.30 ביז 1.30 און פון 5—9 אוו.

זונטאג פון 10—1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

SANATORJUM „PALACE"

פאר דערוואקסענע און קינדער

אין כעלמי (הינטער לאדז)

נעמט אן אלעראם קראנקע און רעקאנוואלעסצענטען.

אויפזיכט פון דאקטוירים־ספעציאליסטען.

חיל־בעדער. טעראסען צו זון־לופט־בעדער. ווערענדעס פאר ליגקורען, חלל־ און עטעם־גימנאסטיק. טעניס־שפיל און אנדערע פערוואלגונגען. — לויפענדע וואסער און אין צימערן, שעהנע געגענד און מאסנאהע וואלד.

אידעאלע אברוה־בעדינגונגען.

Dyrektor

Dr. RAKOWSKI.

3057

DR. MED. J. ŁUBICZ

כירורג־ארטאפעד

פאלודביאווא 9, טעל. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

איינענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטן ווי: הקלאדקעס אויף פלאטפוסען, גינסטליכע הענד און פיס, גארסעטן א. ז. וו.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

אויסערן-מיניסטעריום פראָטעסטירט

צוליב דער אראָפּגענומענער מלוכה-פאָהן

דורך דעם מיטגליד פון דער דייטשער געזאַנדשאַפט

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש)

די אויספאָרשונג וועגען אראָפּנעהמען דעם מלוכה-פאָהן האָט פעסטגעשטעלט, אז דעם פאָהן האָט אראָפּגענומען דער ראַט פון דער דייטשער געזאַנדשאַפט באַראָן פאָן רונטעלען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האָט דאָס אויסערן-מיניסטעריום וועגען דעם אינצידענט מיטגעטיילט דעם גאנצען דיפּלאָמאַטישען קאָרפּוס אין וואַרשא און אויך בעאויפטראגט דעם פוילישען געזאַנדטען אין בערלין אָפּצוגעבען א שאַרפען פראָטעסט ביי דער דייטשער רעגירונג.

דעפּ. דאָמבאַל זאָל זיין אין פוילען

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש) זייט עטליכע טעג האָט זיך אין וואַרשאַ פאַרשפּרייט א קלאַנג, אז קיין פוילען האָט געזאָלט צוריקקומען דער בעקאַנטער קאָמוניסטישער דעפּוטאַט דאָמבאַל, וועלכער איז מיט עטליכע יאָהר צוריק אנטלאָפען קיין סאָוויעט-רוסלאַנד.

לויט דיזעלבע קלאַנגען האָט דאָמבאַל געזאָלט איינגאַנצען אָפּגעוואָרפען די קאָמוניסטישע פּרינציפּען און פול מיט חרטה איז ער צוריקגעקומען קיין פוילען, אריינטרעטענדיג אין א קלויסטער.

אין צוזאמענהאנג מיט די דאָזיגע קלאַנגען האָט דאָס אינערן-מיניסטעריום ערקלעהרט, אז די פּאָליטישע מאַכט ווייסט וועגען דעם ענין גאָרנישט. פאַרשטעהט זיך, אז די דאָזיגע ידיעה ברענגען מיר נאָר אלס זשורנאַליסטישע פליכט.

בעקאַנטער דייטשער יודען-פרעסער

געוואָרען א קאָמוניסט

בערלין. (יט"א) די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע צייטונג „דער שטירמער" טיילט מיט, אַז דער געוו. נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער דעפּוטאַט ד"ר אַרטור דינטער האָט זיך אָנגעשלאָסען אָן דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי. ד"ר אַרטור דינטער איז בעקאַנט זייט דער וועלט-מלחמה דאָס אייבער פון די ווילדסטע און פּעמיסעסטע [illegible] יודען-העצער אין דייטשלאַנד. אין הונדערטער טויזענדער עקזעמפּלאַרען זענען פאַרשפּרייט געוואָרען זיינע ביכלעך „די זינד געגען דעם בלוט", „די זינד געגען גייסט" און די „זינה געגען דער ליבע", אין וועלכע ער האָט פּאָפּולאַריזירט אַ כלומרשט וויסענשאַפטליכען אַנטיסעמיטיזם, בעת אַ פּראָצעס. וואָס דינטער האָט פּערפיהרט געגען סינדיק פון צענטראַל-פעראיין ד"ר קאַמניץ איז דעם לעצטען געלינגען צו דעמאַסקירען דעם דאָזיגען אַנטיסעמיטישען העץ-אַפּאָסטאָל און [illegible] זיין אמת'ן פּרצוף. זייט דאַמאָלס האָט דינטער אַ געוויסע צייט געהאַלטען פאַר גליי[illegible] צוריקצוציהען זיך פון עפענטליכען לעבען. אין 1927 האָט ער געגרינדעט אַ גייסט-קריסטליכע רעליגיאָנס געמיינשאַפט", וואָס דער אַנטיסעמיטיזם [illegible] זאָל דער דאָזיגער צורר-היהודים האָבען צוגעשטאַנען צו דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.

גראַנדיעזער דענקמאַל אין פראַנקרייך

לכבוד די געפאַלענע ענגלישע זעלנער אין וועלט-קריג

פּאַריז, 1 (ספּ. טעל.) אין שיפּוואַל איז אויפגעשטעלט געוואָרען א גראַנדיעזער דענקמאַל לכבוד די ענגלישע זעלנער, וואָס זענען געפאַלען בעת די שלאַכטען אין פראַנקרייך אין די יאָהרען 1916 ביז 1918.

צום בוי פון דענקמאַל, וועלכער איז 43 מעטער הויך האָט מען פערברויכט 5000 קוביק-מעטער שטיין און 10 מיליאָן ציגעל. דער בוי האָט געדויערט 3 יאָהר. ארום דעם דענקמאַל האָט מען פערלעגט א גרויסען פּאַרק.

אויפ'ן דענקמאַל זענען אויסגעקריצט געוואָרען די נעמען פון 73367 געפאַלענע ענגלישע זעלנער. אויסער דעם געפינען זיך דאָרט 300 געפאַלענע ענגלישע זעלנער, וועמענס נעמען ס'איז נישט געלונגען פעסטצושטעלען, דאָרט זענען אויך בעגראָבען געוואָרן 300 אומבעקאַנטע פראַנצויזישע זעלנער אלס סימבאָל פון דער פויליש-ענגלישער איינינגקייט בעת דער מלחמה.

אויף א בעזונדערער טאָוועל זענען אויסגעקריצט די נעמען פון פערלוירען געגאַנגענע ענגלישע לופט-פליהער, וועלכע זענען נישט געפונען געוואָרען.

בעת דער ענטהילונג פון דענקמאַל האָבען אנטיילגענומען דער פראַנצויזישער פּרעזידענט לעברען, פּרעמיער הערִיאָ, קריגס-מיניסטער פּאָנקור און פיל פראַנצויזישע גענעראַלען.

דעם ענגלישען קעניג האָט רעפּרעזענטירט דער פּרינץ אועלס.

אין דער פייערליכקייט האָבען אנטיילגענומען צענדליגער טויזענדער געוועזענע אנטיילנעמער פון דער גרויסער מלחמה.

דער בודאַפּעשטער טויט-אורטייל געגען די קאָמוניסטישע פיהרער

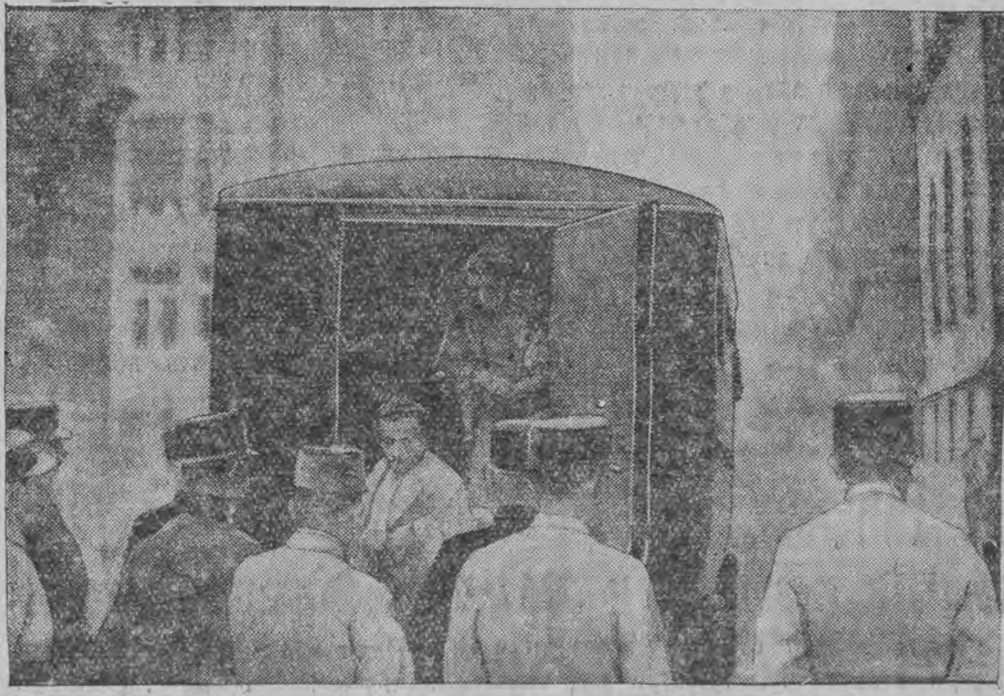

די אונגארישע קאָמוניסטען ווערען אינטער א שטאַרקער וואך געבראַכט אין שטאַנד-געריכט.

גענ. מאא דערהרג'עט

גאָלד און קאַסטענס באַנקנאָטען איז זיינע זאַכען

פּאַריז, 1 (ספּ. טעל.) האוואס-אגענטור טיילט מיט: די יאַפּאַנישע מאַכט מעלדעט, אז דער גענעראַל מאא, דער אָנפיהרער פון דער אנטי-יאַפּאַנישער בעוועגונג אין צפון-מאַנדזשוריען איז פערגאַנגענעם פרייטאָג דערהרגעט געוואָרען בעת א צוזאמענשטויס אין או-קו טשען נעבען האַרלון.

אין דעם גענעראַלס זאַכען האָט מען געפינען 20 שטיבען גאָלד און 2 קאַסטענס יאַפּאַנישע באַנקנאָטען.

די יאַפּאַנישע אָפּטיילונגען, וואָס האָבען אנטיילגענומען אין דער דאָזיגער שלאַכט האָבען מיטגענומען דעם טויטען קערפּער פון גענ. מאַא.

כינעזישע האַנדעלס-קאַמער

פאָדערט פון יאַפּאַן א מיליאַרד 600 מיליאָן דאָלאַר ענטשעדיגונג

שאַנכאַי, 1 (ספּ. טעל.)

די פּרעסע מעלדעט, אז די כינעזישע האַנדעלס-קאַמער האָט זיך געווענדעט צו דער נאַנקינער רעגירונג מיט דער ביטע צו פאָדערען פון יאַפּאַן 1 מיליאַרד 600 מיליאָן דאָלאַר פאַר די שאָדענס וואָס דאָס יאַפּאַנישע מיליטער האָט געמאַכט בעת דער קריגס-אַקציע אין שאַנכאַי.

זיג פון די בראַזיליאַנער רעוואָלוציאָנערען

פּאָגראָם פון דער רעגירונגס-אַרמעע

ריאָ-דע-זשאַנעירא, 1 (ספּ. טעל.)

שבת נאָכמיטאָג איז אין דער געגענד פון סאַנטאָ קרוז געקומען צו אַ גרויסער שלאַכט פון די בראַזילאַנישע רעוואָלוציאָנערען מיטן רעגירונגס-מיליטער, וועלכע האָבען געצעהלט אנ'ערך 40 טויזענד מענשען, דאָס רעוואָלוציאָנערע מיליטער האָט איינגאַנצען צושלאָגען די אַרמעע פון פּרעזידענט וואַרגאַס, ערבעענדיג גרויסע טאָבאָרען, אַרטילעריע און עטליכע טאַנקען.

עטליכע רעגירונגס פּולקען זענען אריבער אויף דער זייט פון די רעוואָלוציאָנערען די איבעריגע ציהען זיך צוריק אין פּאַניק, ווערענדיג געיאָגט דורך די רעוואָלוציאָנערען.

אין אַלגעמיין ערוואַרט מען, אז דער פּרעזידענט וואַרגאַס זאָל דימיסיאָנירען און וועט נישט דערלאָזען צו דער צו גרויסער ענטוויקלונג פון בירגער-קריג.

צו דער פעראייניגטער רעוואָלוציאָנערער אַרמעע פון די שטאַטען סאַאָ פּאַולאָ און ריאָ-גראַנדע מעלדען זיך צעהנדליגער טויזענדער פריי-ווילִיגע, די רעוואָלוציאָנערען בעזיצען צעהנדליגער טויזענדער גוט-בעוואָפענטע זעלנער.

פּסק פון בית-דין איז גט-פּראָצעסען

בינדענד פאַר די יוגאָסלאַווישע געריכטען

בעלגראַד, (י.ט.א.) דאָס אַפּעלאַציאָנס-געריכט אין סקאָפּלע האָט אַרויסגעגעבען אין אַ גט-פּראָצעס אַנ'אורטייל אויפ'ן יסוד פון פּסק-דין, וואָס עס האָט אין דעם פּראָצעס נאָך פריהער אַרויסגעגעבען דער אָרטיגער ראַבינאַט. אין דער מאָטיווירונג פון געריכטס-אורטייל ווערט געזאָגט, אז ענטשיידונגען פון בית-דין אין פראַגען פון גט'ן האָבען יורידישע גילטיגקייט.

דעם שטאַנדפּונקט פון אַפּעלאַציאָנס געריכט טיילט אויך די העכערע אינסטאַנץ. דאָס קאַסאַציאָנס-געריכט אין יוגאָסלאַוויען.

ציהונג פון דער בוי-הלוואה

נעכטען איז פאָרגעקומען די ציהונג פון דער בוי-הלוואה

250000 זל. – נר. 670.495.

50,000 זל. – נר. 430,397.

10,000 זל. 955052 942095 288307

155290	217948	3543	200501	797893
			383895	717872

1.000 זל. – נר. 554688 303341 582880

137439	113090	399830	333254	641475
561169	378210	764518	845924	409805
708002	245793	990433	592729	923346
707445	785354	175801	907605	278825
853217	624260	689518	712732	557109
962996	335501	536066	594205	614813
651180	724096	279197	256482	471737
821283	45334	411380	370380	438645
838294	195731	865932	45203	580921
424104	289939	380396	769285	389660
755920	742688	696890	782680	296217
948918	275368	441695	291889	39738
199244	882546	44608	312338	879301
390031	742589	179112	858472	215865
614941	278550	557485	315347	290117
880312	650390	891347	170310	237680
419643	094111	329382	586524	234034
817685	428469	335187	488514	908872
419677	572341	704564	676444	46435
				.692082

פעלקערליגע איז א אקציע-געזעלשאַפט

פון פראַנקרייך, ענגלאַנד און אמעריקא

אזוי זאָגט אַנ'איטאַליענישער מיניסטער

רוים, 1 (ספּ. טעל.)

דער איטאַליענישער קריגס-מיניסטער גענעראַל באַלבאָ האָט אין „פּאָפּאָלאָ ד' איטאַליאַ" אָפּגעדרוקט אַנ'אַרטיקעל וועגען דער שטעלונג פון איטאַליען צו דער פעלקער-ליגע.

גענעראַל באַלבאָ ערקלערט בפירוש, אז איטאַליען וועלט זיך נישט אָפּגעשטעלט אַרויסצוטרעטען פון דער פעלקער-ליגע, אויב די איצטיגע מעטאָדען זאָלען ווייטער אָנגעווענדעט ווערען.

בעיעשעס ענטוואָפענונגס-רעזאָלוציע, שרייבט באַלבאָ, געהער צום טיפּ הימאַניטאַרע מאַסקאַראַדעס פאַר פּאָפּולערע ענציקלאָפּעדיעס, דורך וועלכע ס'ווערט גאָרנישט בעשלאָסען פאַר די אָפּנאַרענדיג די פעלקער.

אלע בעשלוסען פון דער פעלקער-ליגע טראָגען די פאַבריקס-מאַרקע, פון דער גרויסע פראַנקרייך, ענגלאַנד, אמעריקא – דריי גרויס-מאַכטען, וואָס האָבען די גרעסטע צאָהל אַקציעס, יעדע מיטעלבאַרע אָדער אומיטעלבאַרע אנשטרענגונג, וואָס איז געווענדעט געגען זייערע אינטערעסען, איז אַנ'אימזיסטע.

היצען אין יאַפּאַן

פּאַריז, 1 (ספּ. טעל.)

פון טאָקיאָ מעלדעט מען, אז דאָרט הערשען געוואַלדיגע היצען, וואָס דערגעהען צו 50 גראַד.

— די —

בעוואוסטע פעלד-בעטען

„Palma-Patent"

Palma-Patent

וואָס זענען אַלעמען בעקאַנט מיט זייער פּראַקטישקייט און דויערהאַפטיגקייט

מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר

ווי אויך לעזשאַקעס, פעלד-בעטלעך און פעלד-בענקלעך

מאַטראַצען געבעטע שאַטקאָווע, קאַנאַדיסקע קאָוטשוקעס, טאַפּטשאַנעס

בעקומט מען נור אין דער בעקאַנטער פאַבריק

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעל. 85-113

הורט דעטייל

לאדז. 2 אויגוסט 1932

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 2 אויגוסט 1932

ארויסגעקראכען די קאץ פון זאק

די סאנאטארישע אנהענגער פון עטאטיזם האבען ביז איצט פערטיידיגט דעם עטאטיזם אלס מלוכה-נויטווענדיגקייט. נעמענדיג זיך א ביישפיל פון די סאוויעטען, האבען זיי זיך גענומען איבערפלאנצען מעטאדען פון נאציאנאליזאציע אויפ'ן פוילישען באדען, נישט קוקענדיג דערויף, וואס די ווירטשאפט אין פוילען שטיצט זיך אויף די יסודות פון דער מערב-אייראפעאישער עקאנאמיק און נישט לויט'ן סאוויעטישען מוסטער.

מען האט אבער געקאנט פערשטעהען, אז לטובת דער מלוכה האלטען געוויסע פוילישע עקאנאמיסטען און רעגירונגס-קרייזען דעם עטאטיזם פאר א לעזונג פון איצטיגען קריזיס. עס איז נאר איבערגעבליבען צו פאלעמיזירען מיט די אנהענגער פון עטאטיזם און צו איבערצייגען זיי אין זייער טעות.

איצט איז ארויסגעקראכען די קאץ פון זאק. מיט'ן עטאטיזם מיינט מען נישט די טובה פון דער מלוכה און פון דער בעפעלקערונג, נאר גאנץ איינפאך — פאשיזם. אזוי שרייבט גאנץ אפען דער סאנאטארישער פובליציסט פון „סלאווא פאלסקיע" ה' מייבוים. דערמיט ווילען די סאנאטארען אפציהען די יוגענד פון ענדעקישען לאגער און זיי אריינבעקומען צו זיך. ה' מייבוים שרייבט:

אויף די יוגענד, וועלכע ענדיגט די הויך-שולען, הויבט אן וואס אמאל מעהר צו אריענטירען זיך, אז „דער זיג פון ווירטשאפטליכען געדאנק" פון די גראבסקיס און ריבארסקי'ס וואלט זי פערורטיילט אויף אייביגער ארבייטסלאזיגקייט, געבענדיג בלויז א קליינעם טייל צו פערדינען אין דינסט פון פרעמדען קאפיטאל, וועלכער עקספלאאטירט איהר פאטערלאנד. דערפאר אבער וועט פאר איהר שאפען א גרויס ארבייטס-פעלד די עטאטיזירונג פון דער נאציאנאלער ווירטשאפט, אז זי זאל איהר ציוויל הארץ פערוואנדלען אין א מיליטערישען".

אלזא איצט דינט די פוילישע יוגענד דעם פרעמדען קאפיטאל. וועלכען? צי דעם פון הארימאן, אדער אנדערע אויסלענדישע מיליאנערען, צי דעם פריוואטען קאפיטאל פון פוילישען בירגערטום?

מיר פערשטעהען זעהר גוט, אז ביי דער עטאטיזירונג פון ווירטשאפטליכען לעבען אין פוילען, וואלטען געוועזען פאסטענס. וואלט דאך יעדע פאבריק, יעדער ווארשטאט, יעדעס געשעפט זיך גענויטיגט אין קאמיסארען. אבער אז פון דער עטאטיזירונג וואלטען הונדערטער טויזענטער בירגער אין פוילען פערלוירען זייער ברויט — דאס ארט נישט דעם פוילישען פובליציסט. מען דארף שאפען בלויז פאסטענס פאר דער יוגענד. די איבעריגע בעפעלקערונג מעג אונטערגעהן.

ווי אזוי עס זעהען אויס די גדלות אין די מלוכהשע אונטערנעמונגען, וועלכע האבען געשאפען פאסטענס מיט פעטע פענסיעס, זאגען עדות אם-בעסטען די דעפיציטען, אבער דער עיקר איז דאך נישט די ווירטשאפט, נאר די פאסטענס. אט דאס איז די נייע ווירטשאפטליכע תורה פון „סלאווא פאלסקע".

די קאץ איז ענדליך ארויס פון זאק... מ.

—=:o:=—

דער יאהר-טאג פון מלחמה-אויסברוך

היינט איז געווארען 18 יאהר זייט'ן אויסברוך פון דער גרויסער וועלט-מלחמה. ווען מיר מאכען היינט א בילאנס פון די 4 בלוטיגע יאהר, און אויף איין וואגשאל ווארפען מיר 10 מיליאן מענער, זיהן, פאטערס און ברידער, וועלכע האבען מיט זייער בלוט און ביינער בעזייט די שלאכטפעלדער פון אייראפא און אזיען, ווען צו דעם געבען מיר צו אויך אזויפיל קאליקעס, די מאראלישע חורבה און די פערניכטונג פון די מאטעריעלע און קולטורעלע פערמעגענס און אויף דער צווייטער וואגשאל ווען מיר ווארפען דעם ווירטשאפטליכען כאאס אין דער גאנצער וועלט — מוזען מיר קומען צום אויספיהר, אז דעם 1-טען אויגוסט 1914 איז די גאנצע מענשהייט משוגע געווארען.

מ'האט די מענשהייט פערזיכערט, אז דאס איז די לעצטע מלחמה, אז דאס איז א קריג וואס איז ערקלעהרט געווארען דעם קריג. אזוי האט מען אפגענארט דאס פאלק פון איין און דער אנדערער זייט אקאפעס און דאס דאזיגע נאאיווע פאלק האט יאהרען-לאנג געפוילט אין די שטינקענדיגע אקאפעס, איז צוריסען געווארען אויף די שטאכעל-דראטען, איז דערשטיקט געווארען פון גאזען מיטן געדאנק, אז מיט זיין בלוט קויפט ער אויס די צוקונפט פון דער מענשהייט. די אלע, וועלכע זענען לעבען געבליבען האט מען צוגעזאגט הילף שוץ און ארבייט.

ווי זעהט דאס איצט אויס? דאס דארף מען קיינעם נישט ערקלעהרען. די מלחמה איז דורך זיך נישט געווען די לעצטע, קיין שוץ און ארבייט האט קיינער נישט.

נאך די וואהלען אין דייטשלאנד

אהן א פארלאמענטס-מעהרהייט. — די קאמוניסטען דאס צינגעל ביי דער וואג. — צי דער אנהויב פון היטלערס ירידה?

ס'איז שוין נאך די וואהלען אין דייטשלאנד, אלע קלאנגען וועגען דעם, אז אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אין פרייסישען מיניסטעריום, מיט די דיקטאטארישע צוגען פון פאן-פאפען — וועלען די וואהלען אפגעלעגט ווערען — האבען זיך ארויסגעוויזען פאר נישט ריכטיג. ס'איז מעגליך, אז פאן-פאפען האט אין פערשטענדיגונג מיט היטלער'ן נאהענט פאר די וואהלען אדורכגעפיהרט זיינע דיקטאטארישע שריט מיט די סאציאל-דעמאקראטישע מיניסטארען, כדי זיי צו פראוואצירען צו ארויסטרעטונגען און אזוי-ארום זאל קענען צונישט געמאכט ווערען די סאציאליסטישע און קאמוניסטישע וואהל-אקציע.

האבען טאקע די סאציאליסטישע אנפיהרער זיך פערטיידיגט מיט זייער מילדען קורס מיט דעם, וואס זיי האבען זיך נישט געלאזען פראוואצירען, כדי נישט דערלאזען צו קיין וואהלען, נאר רוהיג געווארט אויפ'ן רעזולטאט פון די וואהלען. די סאציאליסטען האבען געמיינט, און אפשר געוועזען זיכער, אז פאן-פאפען'ס פעראררנונגען וועלען זיי ברענגען מעהר שטימען. דאס האט זיך אבער נישט פערווירקליכט. איינס האבען די סאציאליסטען אבער דערגרייכט, די וואהלען זענען אדורכגעפיהרט געווארען.

די גרעסטע צאהל שטימען האבען בעקומען די היטלעריסטען. פון דעם טאר מען בשום אופן נישט דרינגען, אז ס'קומט פאר אנ'אויפשוואונג פון די נאציאנאל-סאציאליסטען, מ'טאר נישט פערגלייכען די ציפערען פון די רייכסטאגס-וואהלען דעם 14-טען סעפטעמבער 1930 מיט די ציפערען פון די וואהלען דעם 31 יולי 1932, דעמאלס האבען די נאציאנאל-סאציאליסטען בעקומען 6,401,210 שטימען איצט 13,732,777 שטימען. דאס טאר מען נישט אויסטייטשען אויף דעם אופן, אז היטלער געהט צו דער מאכט בעקומענדיג וואס אמאל מעהר שטימען.

די דאזיגע צוויי ציפערען דארף מען פערגלייכען אין צוזאמענהאנג מיט דער גאנצער אינערליכער פאליטיק אין דייטשלאנד אין דער לעצטער צייט, ווען מ'נעהמט די צאהל שטימען, וואס היטלער האט בעקומען בעת די לעצטע פרעזידענטען-וואהלען איז עס זיכער א ירידה פון היטלער'ן טראץ זיינע 13 מיליאן שטימען. מ'דארף האפען, אז זיין ירידה האט זיך איצט טאקע אנגעהויבען, פארוואס דאס איז אזוי? גאנץ פשוט, איינציגווייז ווערט היטלער'ן ארויסגענומען פון דער האנד איין לאזונג נאך דעם אנדערען. ס'איז געוועזען א צייט ווען היטלער מיט זיינע לאזונגען אנז געווען גוטיג פאר דייטשלאנד אין איהר אויסערן-פאליטיק, איינציגווייז ווערט ער אבער איבריג.

די לאזונג פון אויפהערען צאהלען די מלחמה-ענטשעדיגונגען האט לאזאן ארויסגענומען היטלער'ן פון האנד, אויך די לאזונג פון רעווידירען דעם ווערסאלער טראקטאט איז נישט געבליבען קיין מאנאפאל פון דער היטלער-פארטיי, ווייל אלע נישט אויסגעשלאסען די סאציאל-דעמאקראטען רעדען שוין וועגען א רעוויזיע פון ווערסאלער טראקטאט. היטלערס אנטיסעמיטישער פראגראם קען נישט זיין קיין שטארקער וואהל-לאזונג, איבריגענס האבען אלע פארטייען זיך בעמיהט, וואס ווייניגער צו האבען צו טון מיט יודען און אויסגעמיטען צו שטעלען יודישע קאנדידאטען אויף זייערע וואהל-צעטלען.

די סאציאל-דעמאקראטען האבען געהאט א טעות, ווען זיי האבען גערעכענט צו פערגרעסערן זייערע צאהל שטימען, אין סעפטעמבער 1930 האבען זיי בעקומען 8,572,016 איצט 7,951,245 שטימען. זיי האבען פערלוירען כמעט פונקט אזויפיל וויפיל די קאמוניסטען האבען געוואונען. אין סעפטעמבער 1930 — 4,587,708 איצט — 5,278,094 שטימען). דאס בעווייזט, די ארבייטער-מאסען זענען געווען אונצופרידען פון דעם טעמפער, וואס די סאציאל-דעמאקראטען האבען געגעבען דעם פאן פאפען. היטלער האט זיינע שטימען געוואונען פון די דייטש-נאציאנאלע און פון די צענטער-ריכטונגען, וועלכע זענען אין דייטשלאנד פאראימט געווארען און געווארט אויף א ישועה, מעג עס זיין פון וועלכער זייט ס'זאל זיין.

וואס וועט איצט זיין אין דייטשלאנד? קיין פעסטע מעהרהייט איז נישט פערהאן. די נאציאנאל-סאציאליסטען וועלען זיכער נישט קענען צונויפברענגען קיין מעהרהייט אין פארלאמענט, ווען אפילו זיי זאלען קענען בענוצען די שטימען פון די דייטש-נאציאנאלע, אבער פון דער אנדערער זייט וועט אויך נישט קענען צונויפגעברענגט ווערען קיין מעהרהייט, אויב אפילו ס'זאלען קענען פעראייניגט ווערען אין פארלאמענט אלע פארטייען וואס שטייען אויפ'ן גרונד פון דער ווימארער קאנסטיטוציע פון די סאציאל-דעמאקראטען ביז'ן קאטוילישען צענטער. דאס צינגעל ביי דער וואג זענען די קאמוניסטען מיט זייערע 89 מאנדאטען, און דווקא פון דער זייט קען מען ערווארטען די גרעסטע איבעראשונגען. י. ד.

די אוקראינער זענען אליין שולדיג

אין זייערע פאליטישע מפלות אין מזרח-גאליציען

אזוי בעהויפטעט גראף לאש, א געוועזענער פוילישער דיפלאמאטישער בעאמטער

אין „דזיען פאלסקי" פערעפענטליכט גראף לאש, דער געוו. ראט פון אויסערן-מיניסטעריום און פון דער אמבאסאדע אין לאנדאן אין יאהר 1921 אנ'ארטיקעל וועגען דער מזרח-גאליצישער פראגע. גרא: לאש דערצעהלט, אז ווען אין יאהר 1921 האט מען געדארפט ענטשיידען איבער דער צוגעהעריגקייט פון מזרח-גאליציען לויט די פוילישע וואונשען, אין די איינציגע שטערונג געווען די שטעלונג פון לאיד דזשארדזש, וועלכער האט געפאדערט די פעראייניגונג פון מזרח-גאליציע מיט רוסלאנד. אין יולי 1921 האט די אמבאסאדארען-קאנפערענץ אנגענומען די שטעלונג, אז די עמיגראציע-רעגירונג פון דער מערב-אוקראינישער רעפובליק, איז נישט קיין רעגירונג, און מען קאן זי נישט בעטראכטען פאר די פערטרעטערין פון דער מזרח-גאליצישער בעפעלקערונג. זינט דאן האט די פוילישע רעגירונג געוואונען מזרח-גאליציען פאר זיך, און דאך — ערקלערט גראף לאש — האט זי געוואלט דירעקט זיך פערשטענדיגען מיט די אוקראינער.

„דער דאזיגער נצחון האט נישט בלויז רעגולירט די גאליצישע פראגע, נאר האט נאך אראבגעווארפען די לאסט פון דער נישט-ערלעדיגטער שלעזישער און ווילנער פראגע. דא איז נישט געווען קיין שפיל פון פוילישער זייט, נישט קיין ריזיקא, נאר אנ'ערנסטער און עהרענהאפטער פרוב צו פערענדיגען בשלום דעם ברודער-קאמף אהן בעזיגער און בעזיגטע, אבהיטענדיג דעם כבוד און די אינטערעסען פון ביידע צדדים".

דר. פעטרושעוויטש האט אבער אבגעווארפען די פוילישע פראיעקטען. עס זענען פערהאן סיטואציעס ווען די עהרע הייסט אונטערגעהען, איידער אריינצולאזען זיך אין פערהאנדלונגען. מען האט זיך דעמאלט גערעכענט דערמיט, אז דר. פעטרושעוויטש, וועלכער האט זיך געפונען אין א האפנונגסלאזער לאגע וועט וועלען נאר גאט איבערגעבען די פאהן פון דער סובערענער מערב-אוקראינא". וואלט ער געוועזען אזוי געטון, וואלט מען פערשטאנען זיין שטעלונג און קיין שום פאליאק וואלט געגען איהם נישט אויפגעהויבען זיין שטים. אבער דר. פעטרושעוויטש און די מערב-אוקראינישע רעגירונג האבען נישט בעגרינדעט זייער נעגאטיווע שטעלונג צו די פוילישע פארשלאגען דערמיט, אז זיי ווילען נאר גאט אליין איבערגעבען די אונאבהענגיגקייט פון מערב-אוקראינא. זיי האבען זיך פערטיידיגט מיט זייער אונקאמפעטענץ, ווייל „אין הסכם מיט'ן ארטיקעל 91 פון סען-זשערמיינער אבמאך, געהערט די סובערעניטעט פון דער מערב-אוקראינישער רעפובליק צום העכסטען ראט". דער ספיריטוס מאווענס פון דער האנדלונג מצד דער מערב-אוקראינישער רעפובליק, איז דעמאלס געווען די 4-פאכיגע לאיאליטעט צו ענגלאנד, פראנקרייך, איטאליען און יאפאן. אזעלכע מאטיווען האט מען נישט ערווארט אין ווארשא.

„באלד נאך דער איינציגער אין דער מענשליכער געשיכטע תשובה, איז דר. פעטרושעוויטש אריבער אויף באלשעוויקישע קעסט. דאס איז דער אונפערמיידליכער סוף פון דער קאריערע פון יעדן אוקראינישען פאליטיקער, וועלכער האנדעלט נישט לויט זיין נאציאנאל-מלכהשען שכל, מיט ליבע פאר זיין פאלק, נאר אויס שנאה צו פוילען".

„אריינפיהרען דעם סענטימענט אין דער פאליטיק איז תמיד שעדליך, און שעדליכער דאן, ווען דער סענטימענט איז פון די נאטור אויס א נידריגער און נעגאטיווער... די געשעהענישען פון יאהר 1921 זענען אויסנאהמסוויז בולט, אבער נישט פעראיינצעלט. אין יאר 1924 האט דיזעלבע שנאה צו פאליאקען געהייסען די אוקראינער פערניכטען דעם פוילישען פרוב צו שאפען א העכערע אוקראינישע שול, און אין זעלבען יאהר האבען זיי נישט ערלויבט צו בעטייליגען זיך אין מזרח-יאריד, וואו זיי האבען געקאנט בעווייזען, אז זיי זענען אנ'ערנסטער עקאנאמישער פאקטאר אין שטאט, וועלכע זיי האלטען פאר זייער רעזידענץ, און אין לאנד, וועלכעס זיי האלטען פארן פאטערלאנד".

„דאס מיינט נישט, אז די האנדלונג פון גאליצישע אוקראינער דיקטירט פון שנאה צו פוילען, האט תמיד געברענגט פוילען שאדען, און קענענדיג די פסיכיק פון די אוקראינישע פיהרער, האבען די פאליאקען נישט געקענט טון ווי זיי ווילען. דאס ריקזיכטסלאזע צוערקענען דורך דר. פעטרושעוויטש די סובערעניטעט פון די גרויסמאכטען איבער מזרח-גאליציען איז פאר פוילען געווען גענוג וויכטיג, ווייל פוילען האט אין מערץ 1923 געפאדערט פון די דאזיגע מלוכות, אז זיי זאלען מאכען א סוף צו דער פיקציע פון זייער מכלומרשטער סובערעניטעט און נאך פריהער בעת די סיים-וואלען אין 1922, ווען די אוקראינישע סאציאליסטען האבען געקאנט ביי די אלגעמיינע וואהלען בעקומען מעהר ווי 25 מאנדאטען, וואס וואלטען פאר פוילען געווען אונבעקוועם. עס איז געווען גענוג, אז מצד פוילען זאל מען אינפארמירען די „מערב-אוקראינישע רעגירונג" אין ווין, אז פוילען האט גארנישט געגען אנטייל פון די אוקראינישע נאציאנאליסטען אין די וואהלען, און מען האט געווארט אין ווארשא צו זעהען די בעפולמעכטיגטע געוועהלטע פון דער אוקראינישער בעפעלקערונג אין גאליציען, אז דר. פעטרושעוויטש זאל הייסען באיקאטירען די וואהלען. דער רעזולטאט דערפון איז געווען, אז אין מערץ 1923 האט דער אוקראינישער נאציאנאלער לאגער נישט געהאט אין דער ברייטער וועלט קיין שום לעגיטימע פערטרעטונג וואס וואלט געקאנט בעגרענעצען די „סובערעניטעט פון העכסטען ראט".

„היינט הערט מען אלעמאל פון אוקראינישער זייט אפטע שטימען פון קריטיק געגען דער האנדלונג פון די אייגענע פאליטיקער און ס'איז גוט אזוי. גלח וואנאראווסקי זאגט דעם פולען אמת, אז דער גורל פון די פעלקער ליגט אין א גרויסער מאס אין זייערע פאליטישע האנדלונגען, פון דער פעהיגקייט פאראויסצוזעהן, און פון א געהעריגער און גענויער אבשאצונג פון דער פאליטישער לאגע".

דער מחבר דריקט אויס דעם וואונש, אז עס זאל קומען דער מאמענט ווען די פוילישע פאליטיקער זאלען זיך זעצען צו א „געמיינזאמען טיש" מיט די אוקראינער, כדי צו בעשטרעבען אן שנאה „די קאנקרעטע און קלאר בעצייכענטע דורך ביידע צדדים געשוינטע אינטערעסען".

פארוואס דער קאלינינדארפער ראיאן מוז ווערען אויס יודישער

(פון א רייזע)

פון ב. סמאליאר.

— איהר גלויבט נאך אלץ נישט אין בירא-בידזשאן? — פרעגט מען מיך אין מאסקווע.

— אין בירא-בידזשאן — זאג איך — גלויב איך, אבער אין בירא-בידזשאן אלס יודישע רעפובליק, דאס גלויב איך נאך אלץ נישט. איך האב איצט בכלל אויפגעהערט צו גלויבען אין יודישע אויטאנאמע ראיאנען אין סאוויעט-רוסלאנד.

— אפילו נישט אין קרים?.. אפילו נישט אין קאלינינדארף?...

— אפילו נישט אין קרים און אין קאלינינדארף. דאס וואס איך האב געזעהען איצט אויף מיין רייזע אין דער לענג און ברייט פון לאנד, האט ארויסגערופען ביי מיר דעם חשד, אז נישט בלויז בירא-בידזשאן וועט קיינמאל קיין יודישע רעפובליק נישט בלייבען, נאר אז אפילו די איצטיגע קליינע אויטאנאמע יודישע ראיאנען וועלען מיט דער צייט אויך מוזען ווערען אויס יודישע.

— פארוואס דענקט איהר אזוי?

— דערפאר ווייל איך האב זיך צוגעקוקט און געקומען צום בעשלוס, אז אונזערע יודען זענען נישט קיין סטאבילער עלעמענט אויף וועלכע מען קען זיך פערלאזען. היינט איז קאלאניזאציע גוט, לויפען זיי אויף ערד. מארגען איז אינדוסטריאליזאציע בעסער, פערלאזען זיי האק-און-פאק אין קאלינינדארף און געהען אוועק אין שטאדט אריין צו ארבייטען אויף די פאבריקען. איבערמארגען וועט מען אנהייבען פערקלענערען די צאהל ארבייטער אויף די פאבריקען, וועלען זיי זיין די ערשטע צו לויפען צוריק אין שטעטעל. גאר איבערמארגען וועט אין שטעטעל נישט זיין קיין ברויט, וועלען זיי זיך א לאז טאן צוריק אין די קאלאניעס.

— מיט אזא פליסיגען עלעמענט — מיט אן עלעמענט, וואס איז נישט קיין איינגעפונדעוועטער אויף איין ארט — קען מען קיין שטענדיגע רעפובליקען נישט שאפען. מיט אזא עלעמענט הערט אפילו קאלינינדארף איצט אויף צו זיין א יודישער ראיאן. אין קאלינינדארף—אין דעם סאמע ערשטען און עלטסטען יודישען אויטאנאמען ראיאן — זענען איצט פערהאן מעהר נישט-יודען ווי יודען. ווי קען דאן אזא ראיאן בלייבען אויטאנאם יודיש, ווען יודען ווערען דארט פון טאג צו טאג ווייניגער און ווען זיי ווערען אן'אומבעדייטענדע מינאריטעט, אנשטאט א מעהרהייט?

* * *

שוין א געוויסע צייט, ווי די טוער פון קאלינינדארפער יודישען ראיאן זענען אין גרויס פערלעגענהייט. 5 יאהר זינט קאלינינדארף איז פראקלאמירט געווארען אלס אויטאנאמער יודישער ראיאן און אנשטאט די צאהל יודען אין דעם דאזיגען ראיאן זאל וואקסען, ווערט זי גאר פון יאהר צו יאהר קלענער.

פון די קארגע דריי טויזענד יודישע פאמיליעס, וואס דער ראיאן האט פערמאגט, זענען איצט געבליבען קוים ארום פינף הונדערט. קיין גרויסע האפנונגען אויף די דאזיגע פינף הונדערט קען מען אויך נישט-לייגען. היינט-מארגען, און אויך זיי וועלען זיך איבערפעקלען אין שטאדט אריין. וואס פאר א יודישער אויטאנאמער ראיאן וועט עס זיין, ווען די נישט-יודישע קאלאניסטען זענען גרעסער אין צאהל ווי די יודישע? וואו איז דא דער פרינציפ פון נאציאנאלער זעלבסט-בעשטימונג?

אונטער די דאזיגע מרה-שחורה'דיגע פערספעקטיוען איז ביי פיל טוער פון קאלינינדארפער ראיאן געבוירען געווארען דער געדאנק, אז קאלינינדארף מוז ווערען אויס יודישער צענטער. עד מוז צוריק פערוואנדעלט ווערען אין א געוועהנליכען אוקראינישען ראיאן אהן א ספעציפיש-יודישער אדמיניסטראציע און אהן דעם טראפ אויף יודישער אויטאנאמיע.

דער דאזיגער געדאנק — א גע'זאגטער, אבער א זעהר ריזיקאלישער — איז געבוירען געווארען אין די לאנגע ווינטערדיגע אווענטען, ווען די יודישע קאמוניסטישע טוער פון קאלינינדארפער ראיאן זענען געזעסען אין זיך געדרעהט די קעפ, וואס צו טאן מיט'ן פרילינג-פארזיי; וואס צו טאן מיט די פעלדער, וואס וועלען בלייבען אומפארזייעט אויף דעם פרילינג, דערפאר ווייל עס זענען נישטא די קאלאניסטען, וועלכע מ'ברויכט פאר דעם פארזיי; וואס צו טאן דערמיט, וואס די יודישע „קאלכאזען" אין דעם ראיאן ווערען מאגערער און מאגערער, ווייל מען צולויפט זיך פון זיי בגנבה, כאטש אלע מיטלען זענען אנגענומען געווארען קיינעם פון דארף נישט ארויסצולאזען.

אין די דאזיגע לאנגע אווענדען, ווען די יודישע קאמוניסטען פון קאלינינדארפער סאוויעט האבען זיך אבגעגעבען אן ערליכען דין-וחשבון, האבען די מעהר געוואגטערע פון זיי מוטיג זיך ארויסגעזאגט, אז מען דארף קוקען דעם אמת אין די אויגען און מען דארף קאלינינדארף אלס יודישען נאציאנאלען ראיאן אויפגעבען. די אינטערעסען פון לאנד, האבען די דאזיגע טוער גע'טענה'ט, זענען וויכטיגער פון די פאפירענע נאציאנאלע אינטערעסען פון דער יודישער קאמוניסטישער פאליטיק. די אינטערעסען פון לאנד פאדערן, אז די פעלדער אין קאלינינדארפער ראיאן זאלען בעארבייט ווערען, אבער מיט פאפירענע רעזאלוציעס קען מען זיי נישט בעארבייטען. מען קען זיי בעארבייטען בלויז מיט מענשען, בלויז מיט קאלאניסטען. און קיין יודישע קאלאניסטען זענען נישטא אזוי פיל.

אויפגעבען קאלינינדארף אלס יודישען נאציאנאלען ראיאן וואלט אבער געהייסען, אז דער גאנצער געדאנק פון יודישע אויטאנאמע ראיאנען איז באנקראט. עס וואלט געהייסען, אז די גאנצע יודישע קאלאניזאציע איז באנקראט. עס וואלט זיך אפגערופען נישט בלויז אויף קאלינינדארף, נאר אויך אויף אלע איבריגע יודישע אויטאנאמע ראיאנען. אין סטאלינדארפער ראיאן איז די לאגע פון די יודישע קאלאניסטען נישט קיין בעסערע ווי אין קאלינינדארפער, און אין ניי-זלאטאפאלער ראיאן איז זי נישט בעסער ווי אין סטאלינדארפער.

כדי ארויסצוגעהן פון דער דאזיגער לאגע, האבען אנדערע טוער פון קאלינינדארפער ראיאן—יענע, וואס זענען געווען געגען זיך אפזאגען פון דער יודישער אויטאנאמיע דארטען — בעשלאסען זיך לאזען אויף אן'אוואנטורע. זיי האבען בעשלאסען אויסצונוצען דאס, וואס אין די שטעדטלעך איז איצט א מאנגעל אין ברויט, כדי דורך דעם אריינצוקריגען נייע צוויי טויזענד יודישע פאמיל עס אין די קאלאניעס אריין. אוים'ן פלאן פון די 2 טויזענד פאמיליעס, וועלכע זענען אבגעשאלען.

א קוואטע איז דערפאר פראקלאמירט געווארען. אז קאלינינדארפער ראיאן מוז היינטיגע פריהלינג בעזעצען נייע צוויי טויזענד יודישע פאמיליעס; מוז קריגען אין פערלויף פון היינטיגען פריהלינג אזוי פיל נייע איבערוואנדערער, וויפיל מען האט נישט געקריגען אפילו אין די יאהרען, ווען יודען האבען זיך געריסען אין די קאלאניעס אריין.

צוויי טויזענד פאמיליעס מיינט קארגע צעהן טויזענד מענשען. דאס איז א ריזיגע צאהל. איבער ניינצעהן הונדערט יודישע פאמיליעס האבען זיך פונדעסטוועגען אפגערופען. דער מאנגעל אין ברויט איז איצט אין די אוקראינישע שטעדטלעך אזוי גרויס, אז ווען מען איז געקומען צו די שטעדטלדיגע יודען און זיי גערופען אין דארף אריין, האבען זיי לאנג נישט געקלערט און זיך געלאזט געהן. געלאזט געהן, ווייל זיי זענען געווען אונטער'ן איינדרוק, אז אין דארף וועלען זיי קיין שווערינקייטען מיט ברויט נישט דארפען אויסשטעהן.

די האפנונגען, אויף וועלכע די ניינצעהן הונדערט יודישע פאמיליעס האבען געלייגט, בשעת זיי האבען פערלאזט די ארבייט אין זייערע שטעדטלעך און זיך געלאזט קיין קאלינינדארף, האבען זיך אבער נישט בערעכטיגט. אין די יודישע קאלאניעס איז טאקע לייכטער מיט ברויט, אבער וואו? אין קרים, נאר נישט אין קאלינינדארף. אין קאלינינדארפער ראיאן ליידען די פויערים הונגער צוגלייך מיט די איינוואוינער פון די שטעדטלעך.

געטראפען אזא לאגע, האבען כמעט אלע ניי-אנגעקומענע יודישע פאמיליעס לאנג זיך אין קאלינינדארף נישט אבגעשטעלט און זיך גלייך פערקערעוועט צוריק אין שטעדטעל אריין. אויב הונגערן, איז שוין בעסער אין דעם אייגענעם שטעדטעל, צווישען אייגענע מענשען.

מיט א קליינער צאהל אלטע קאלאניסטען און מיט א זעהר אומבעדייטענדער צאהל נייע איבערוואנדערער זענען די פעלדער אין קאלינינדארפער ראיאן דערוויל געבליבען היינטיגען פריהלינג נישט קיין בעארבייטע. עס איז פשוט נישט געווען ווער עס זאל ארויסגעהן אין פעלד צו זייען.

די פראגע, צי קאלינינדארפער ראיאן זאל אונטער אזעלכע אומשטענדען דאך בלייבען א יודישער, איז, ווילענדיג נישט ווילענדיג, ווידער ארויסגעשוואומען. ארויסגעשוואומען — און זיך געשטעלט אין איהר פולער ברייטקייט. אויף אזוי פיל ברייט, אז זי איז דערגאנגען אזש קיין מאסקווע, אזש, ביז צו קאלינינ'ען, אויף וועמעס נאמען דער ערשטער יודישער אויטאנאמער ראיאן איז אנגערופען געווארען.

מארד צוליב'ן פערראטעז איהם מיט א יודען

דאס ווילנער אפעלאציע-געריכט האט בעטראכט א סענסאציאנעלען מארד-פראצעס.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק איז געזעסען דער יונגער קריסט מ. קולאשאק 26 יאהר אלט, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען אין דערמארדען זיין געוועזענע געליבטע עמיליא זענקא.

דער אנגעקלאגטער קולאשאק האט זינט עטליכע יאהר זיך געפונען אין אינטימע בעציהונגען מיט זענקא'ן.

פאראיאהרען פריהלינג האט זי איהם אבער אבגעשטויסען פון זיך און אין דארף האבען זיך פערשפרייט קלאנגען, אז זי איז זיך צוזאמענגעגאנגען מיט'ן יודישען שאפער אבע ז., וועלכער האט געוואוינט אין זעלבען דארף.

דאס האט קולאשאק'ן שטארק פערדראסען און ער האט גענומען פאדערען פון זיין געוועזענער געליבטער, זי זאל איבעררייסען איהר ראמאן מיטן יודישען שאפער און זיך אומקעהרען צו איהם.

אין געגענפאל האט ער געדראהט צו נעהמען פון איהר נקמה.

זענקא האט אבער איהם נישט צוליב געטאן און ווייטער זיך געטראפען מיט'ן יוד.

דאס האט נאך מעהר גערייצט קולאשאק'ן, וועלכער האט בעשלאסען זיך נוקם צו זיין איבער איהר.

דעם 27-טען יולי פון פערגאנגענעם יאהר האט ער זי אפגעהיט, ווען זי איז געגאנגען פון א ראנדקע מיט'ן שאפער און האט אויסגעשאסען אין איהר צוויי מאהל פון א ביקס.

די שאסען זענען געווען גוט געצילט און עמיליא זאנקא איז געפאלען א טויטע אויפ'ן ארט.

דער מערדער איז ארעסטירט געווארען און בעת דער אויספארשונג האט ער זיך מודה געווען אין דערמארדען זיין געוועזענע געליבטע.

— „איך האב דאס מעהר נישט געקענט פערטראגען, האט ער דערקלערט בעת'ן פערהער, אלע האבען געטייטעלט אויף מיר מיט די פינגער, איך האב זיך נישט אבגעגעבען קיין דין-וחשבון פון מיין טהאט...

דאס קרייז-געריכט האט גענומען אין אכט די מילדערנדע אומשטענדען און פער'משפט איהם אויף 6 יאהר שווערע תפיסה.

ער האט אפעלירט און דאס אפעלאציע-געריכט האט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ בעשטעטיגט.

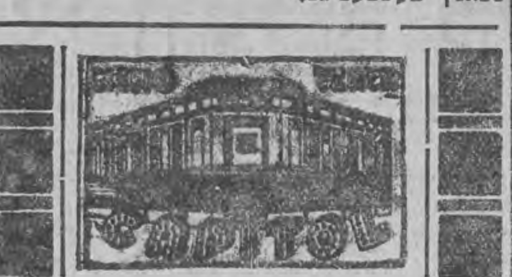

היינט און פאלג. טעג!

שעהנער און מעלאדישער פילם, וועלכער בעזינגט די ראמאנטישע אידיליע פון א ליבעס-פארל אויף די הויכע אינזלען פון דרום-ים א. נ.

די געליבטע פון טאהיטי

רעזשי פון געניאלען שעפער פון „פאגאניז", „ווייסע שאטענס"-

S. Van Dyke

אין די הויפט-ראלען:

Conhita Montenegro,
Leslie Homard

הנהה-בילעטן גילטיג אהן בעגרענצונגען. דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט און געקיהלט. — אנהויב 5.30 נאכמ., שבת און זונטאג— 2.30 בייטאג.

איין ווייב האט ער אין ווארשא און צוויי אין פאריז...

א טראגי-קאמישע געשיכטע מיט א פאריזער יודישען יונגענמאן

פאריז.

געה וויים, וואס מיט א מענש קען אלץ פאסירען? —

דוכט זיך שוין נישט געווען צווישען די לעבעדיגע. אוועק אין פויליש-באלשעוויסטישען קריג, איבערגעלאזען א פרוי אין ווארשא און פערשוואונדען געווארען. מען האט נאכגעזוכט, נאכגעפארשט. איין ענטפער איז געקומען: —

— פערשוואונדען!

מען האט זיך נאכגעפרעגט אין אלע מיליטערישע אינסטאנצען. איבעראל האט מען געענטפערט: —

— פערשוואונדען אהן שפור.

איז דורך א יאהר, צוויי, דריי, מען האט איהם בעוויינט און עס איז געבליבען: —

— נישט אנדערש, ווי ער איז גע'הרג'עט געווארען.

מעהר ווי צעהן יאהר איז אדורך.

די פרוי איז געבליבען א וויסטע עגונה. אבער מיטאמאל האט איהר עמיץ געגעבען צו וויסען:

— אייער מאן איז אין פראנקרייך...

— וואס?

— יא... איך האב איהם געזעהען אין גאס אין פאריז.

איהם... איהר האט גערעדט מיט איהם?

— ניין... נאר איך שווער, אז דאס איז ער..

די פרוי האט נישט געשטעלט קיין סך דערוויף, אבער דאך האט זי מעהר נישט געקענט רוהען. זי האט אנגעשריבען צו א פאריזער רב. דער רב האט צושיקט בריעף אין דער פראווינץ. חדשים זענען ווייטער אדורך, און מיטאמאל קומט איין טאג אריין צום רב א מאן: —

— איהר האט מיך געזוכט?

— ווער זענט איהר?

— דער מאן פון...

— איהר? — וואס איז מיט אייך?

און דער מאן האט אנגעהויבען דערצעהלען:—

— איך בין זעהר אומגליקליך...

— וואס איז...

— איך בין געווען אין רוסלאנד געפאנגען, נאכהער אנטלאפען. האב איך מורא געהאט צוריק קעהרען קיין פוילען. טאמער משפט מען מיך פאר פעררעט, בין איך אוועק קיין פראנקרייך, אפילו קיין בריף נישט געשריבען דער פרוי. איך האב געמיינט, אז איך בין אן'איבעריגער מענש. דערווייל האב איך זיך דא פערפלאנטערט מיט א פרוי. נישט געוואוסט וואס צו טון. זיין דא? פאהרען קיין פוילען? — צו וואס? —' ברענגען דאס ווייב אהער? האבען צרות פון צוויי פרויען? זיי ביידען מאכען צרות? האב איך ווייטער נישט געשריבען.

— נו און ווייטער?

— איך האב קיין מזל אבער נישט געהאט. די פרוי איז געווען א שלעכטע, א נערוועזע און אפט זיך נעקריגט מיט מיר. האב איך זיך בעקענט מיט א פראנצויזין, זי איז געווען גוט מיט מיר. האב איך זיך ווייטער פערפלאנטערט. בין איך נאך איצט מיט איהר, און די ערשטע מאכט מיר צרות, איז מיר שוין מיאוס געווארען דאס לעבען, די — יענע? — וועלכע אויסקלייבען?

איז שוין צוויי יאהר אזוי ווי איך מאטער זיך. ווייס איך נישט וואס טון, האב איך שוין גאר אנגעהויבען טראכטען פון דער ערשטער פרוי פון ווארשא, איז איצט געקומען אייער בריף צו אונזער רב. האב איך מיך זעהר דערפרעהט מיט דעם אפשר סוף-כל-סוף זיך ארויספלאנטערן פון מיינע 2 נייע ווייבער און צום סוף בלייבען ביי דער ערשטער?—פיהרען א גוט יודיש לעבען, ווי א מענש.

דער רב האט אויסגעהערט און א פרעג געטהון: —

— וואס-זשע לייגט איהר פאר?

— אט וואס? — האט דער יוד ארויסגענומען א טויזענדער. ביטע, שיקט מיר מיין ווייב. זאל זי קומען. אז זי וועט דא זיין, וועל איך זיי ביידע אוועקוואַרפען. זי איז די אמת'ע. איך ווער שוין באלד אן'אלטער מאן, דארף מען זיין א מענש. ברענגט מיר מיין ווייב...

און דער יוד איז אוועק א צופרידענער.

איצט ווארט מען אויפ'ן אנקומען פון זיין ווייב פון פוילען.

— וועט עס טאקע שוין זיין גוט? —

הלואי! —

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואר

מאראטאריום פאר לאנדווירטען און דער ווינטער-סעזאן

ווי בעקאנט האט די רעגירונג ארויסגעגעבען פיער געזעצען וועגען מאראטאריום פאר לאנדווירטען. לויט די דאזיגע געזעצען וועלען די גרויס-בעזיצער לאנדווירטען און אפילו די קלענסטע ערד בעזיצער קענען אפלעגען דאס צאהלען אלע זייערע חובות און וועקסלען אויף יאהרען-לאנג.

פאר די יודישע סוחרים אין די שטעט און שטעטלעך איז דאס א שווערע גזירה, ווייל זיי קומט פון די לאנדווירטען זעהר פיל געלד אין אפענע און נישט אפענע חובות. די יודישע סוחרים און הענדלער, וועט דאס קאפיטאל איינגעקלעמט ווערען, ווייל זיי וועלען דאס געלד נישט קענען איינקאסירען.

א שטיקעל נחמה וועט דאס ברענגען געדערמיט, וואס א דאנק די געזעצען וועלען די לאנדווירטען און דארפישע איינוואוינער האבען די מעגליכקייט מעהר סחורה צו קויפען, און אפשר וועט דערפון געדעקט ווערען דער שאדען.

די קענער פון ווירטשאפטליכען לעבען זענען איבערצייגט, אז דער היזק וואס די מאראטאריום-געזעצען וועלען פעראורזאכען אין האנדעל און פאבריקאציע וועלען זיין קלענער פון די נוצען, וואס עס וועט ברענגען די פערגרעסערטע קויפס-קראפט פון דער בעפעלקערונג.

אין די ווירטשאפטליכע און פינאנציעלע קרייזען לעבט מען מיט דער האפנונג אז דער אנקומענדיגער ווינטער-סעזאן וועט אריינברענגען זעהר א גרויסע אויפלעבונג אין האנדעל און פאבריקאציע אין א גרויסע צאהל בראנזשעס. מען גלויבט אז די טראנזאקציעס וועלען זיין גרעסער און וועלען בעדייטענד איבערשטייגען דעם פאראיאהריגען ווינטער, א דאנק דעם קען אין ווירטשאפטליכען לעבען ווערען א פערבעסערונג, וואס וועט זיך לאזען פיהלען אין פיל צווייגען פון האנדעל און פאבריקאציע.

די ווירטשאפטס-קענער בערעכטיגען זייערע האפנונגען הערמיט. וואס די לאנדווירטשאפטליכע בעפעלקערונג וועט ווערען קויפס-פעהיג, דאס וואס 22 מיליאן איינוואוינער וועלען זיך קענען פערגינען צו קויפען. מוז האבען א גרויסע ווירקונג אויפצולעבען דעם האנדעל און פאבריקאציע.

מען האלט, אז די מאראטאריום-געזעצען פאר די לאנדווירטען וועלען העלפען אין א גרויסער מאס צוהעלפען.

ס'זענען אבער פערהאן פעסימיסטען וועלכע גלויבען אפילו אין דעם אויך נישט. זיי האלטען, אז דער פויער איז אזוי ארים, אז ווען אפילו ער זאל נישט דארפען צאהלען קיין חובות וועט ער אויך נישט האבען פארוואס צו קויפען, ווייל זיינע פראדוקטען זענען אזוי ביליג, אז ס'לוינט זיי גארנישט צו פיהרען פערקויפען, פון דער אנדער זייט איז ער געבליבען אהן א בהמה, אהן א פערד, אהן מכשירים צו ארבייטען. מיט וואס ער וועט זיך קודם-כל מוזען פערזעהען.

די אויפגאבע פון די אינדוסטריעלער מוז זיין קודם כל צוצופאסען די פרייזען פון די אינדוסטריע-ארטיקלען צו די אגראר-פראדוקטען אין דער היינטיגער מוז זיין א בסדר'דיגע רעגולאציע אזוי אז דעם פויער זאל נישט זיין קיין אונטערשיד צו וועלכע פרייזען ער פערקויפט זיינע ארטיקלען אויב ער וועט פאר דעמזעלבען געלד קענען קויפען שיך, אדער מלבושים, וועלכע ער דארף אזוי נויטיג האבען, ווייל ער האט זיך גארנישט געמאכט.

דאס איז אבער אויך פערבונדען מיט גרויסע שוועריגקייטען און דאס רעגולירען די פרייזען איז ווידער אפהענגיג פון די פרייזען פון די רויה-שטאפען און פון ארבייטסלוין.

פערשטעהט זיך, אז די סוחרים, הענדלער און האנדווערקער זענען שטארק פעראינטערעסירט אין דער פראגע ווי אזוי ס'וועט אויסזעהען דער ווינטער סעזאן. דאס איז אבער שווער פאראויסצוזאגען, וועלכע פון די צוויי שיטות וועט זיגען, די אפטימיסטען אדער פעסימיסטען — דאס איז א פראגע פון דער נאהענטסטער צוקונפט.

י. ד.

וואס יעדער סוחר און האנדווערקער דארף וויסען ?

קאאפעראטיוו פון בערשטען-בינדער פאך.

דאס בערשטענבינדער-פאך, וועלכעס בעשטייט אין לאדז פון א צוויי צעהנדליג בעלי-מלאכות געפונט זיך אין אנ'אויסערגעוועהנליך שווערער מאטעריעלער לאגע, צוליב א גאנצע ריי סיבות: דער אלגעמיינער קריזיס, וועלכער האט שוין פון א בערשט געמאכט א לוקסוס-ארטיקעל האט דערפיהרט דערצו, אז די בעלי-מלאכות האבען שוין כמעט ביי דער ארבייט גארנישט פערדינט, נאר פערטוישט די פערטיגע בערשטען אויף געלד און אזוי כסדר.

די דאזיגע לאגע האט אריינגעברענגט א כאאס אינ'ם פאך, איינער האט דעם צווייטען פערקאנקורירט. די בערשטען-בינדער זוכענדיג אנ'אויסוועג צו אזא קאטאסטראפאלער לאגע, האבען בעשלאסען צו שאפען א פראדוציר-קאאפעראטיוו און דורך דער איניציאטיוו פון האנדווערקער-פעראיין פיעטריקאווער 64 זאל שוין אין די גאר נאהענטסטע טעג אזא קאאפעראטיוו געעפענט ווערען.

אקציע פאר פערביליגען דאס דירה-געלד

אין די האנטווערקער-פעראיינען ווערט געפיהרט א ברייטע אויפקלערונגס-ארבייט וועלכע צילט צום קאמף פאר פערביליגערען דאס דירה-געלד. די לעצטע פערוואלטונגס-זיצונג פון פעראיין אויף פיעטריק. 64 האט אויסגעארבייט א פלאן פון ארבייט. עס איז געשאפען געווארען א קאמיסיע וועלכע וועט שוין אין די נאהנסטע טעג אדורכפיהרען פערזאמלונגען פון אלע פאכען, אויסערדעם ווערט צוגעגרייט א מיטינג פון האנדווערקער, וועלכער וועט דארפען אננעהמען ענטשפרעכענדע רעזאלוציעס.

שטרייק ביי די טריקא-נייער

אין צוזאמענהאנג מיטן פארשטייענדיגען ווינטער-סעזאן פרובירען די ארבייטסגעבער צו רעדוצירען דעם לוין אויף אזויפיל, אז עס איז פשוט אוממעגליך צו ארבייטען, ווייל ביי אזא ארבייט קען מען נאר הונגערן. די טריקא-נייער האבען דערפאר בעשלאסען אין די נאהענטסטע טעג צו פערשטרייקען בכדי צו דערהאלטען דעם פאראיאהריגען ארבייטסלוין.

פאטענטען פארן ראד-פערקעהר

די לעצטע שטייער-פעראָרדענונגען האבען איינגעפיהרט א נייעס אזוי ווייט, אז אפילו אנ'ארעמער בעל-עגלה, וועלכער פערמאגט זיין אייגענס א פערדעל מיט א וועגעלע וועלכע זענען צוזאמען ווערט א 100 גילדען, דארף אויסקויפען א פאטענט נישט פערהאן איין בעל-עגלה, וועלכער זאל זיך פערגינען אזא לוקסוס ווי אויסקויפען א פאטענט, ווייל זעלטען וועלכער בעל-עגלה פערדינט אויפן טאג פרנסה. מען דארף אויך נישט פערגעסען, אז אויב קען א מענש פון זיין עסען שפארען, קען ער אבער פון זיין פערדעל נישט שפארען, און יעצט ווען מען דארף אויסקויפען א פאטענט וועט א גאנץ גרויסער טייל זיין געצוואונגען צו ליקווידירען זייער לאיגיעהריגע פרנסה און נעמען זיך צו אזעלכע פרנסות ווי מען קען אויסמיידען אויף צו קויפען א פאטענט.

ווענען מאהנען דעם זוהנ'ס שטייערען ביי עלטערן

אויב דער זוהן פיהרט א האנדעל און ער האט א פאטענט אויף זיין נאמען, האט נישט דער שטייער-אמט קיין רעכט צו מאהנען זיינע שולדיגע פאדאטקעס ביים פאטער, ווארום די עלטערן זענען נישט פעראנטווארטליך פאר די פאדאטקעס פון זייער זוהן. די עלטערן קאנען ארויסטרעטען אין געריכט ארײן מיט א פערלאנג וועגען ארויס געבען זיי א ווילאנטשעניע. דער שטייער-אמט קען נאר דעמאלט מאהנען דעם זוהנ'ס שטייערען ביי די עלטערן, אויב עס איז פערהאן א חשד, אז דאס געשעפט געהערט צו די עלטערן און זיי זענען שטילע שותפים.

צי וועט דאס העלפען?

תפיסה פאר נישט צאהלען שטייערען

עס ווערט צוגעגרייט א געזעץ וועגען שנעלער און גיכער איינמאהנען די שטייערען.

לויט דעם געזעץ-פראיעקט קומט אויס, אז ווען דאס גאנצע פערמעגען פון שטייער-צאהלער קען נישט דעקען דעם חוב, מוז דער שולדיגער לויט דער אויפאדערונג פון שטייער-אמט ביילעגען אנ'אויסצוג פון זיין פערמעגען, דאן גיט דאס געריכט ארויס א דעציזיע. לויט וועלכען דעם שטייער-צאהלער קומט ארעסט פאר נישט ערפילען די פאדערונג פון שטייער-אמט.

אויב דער שטייער-צאהלער ענטזאגט זיך פון בעלעגען אנ'אויסצוג פון זיין פערמעגען און ער ענטזאגט זיך אויך פון אבצוגעבען א שבועה, דאס ער בעזיצט נישט מעהר קיין פערמעגען, און אז ער האט גארנישט בעהאלטען, קען איהם דאס געריכט בעשטראפען מיט 2 וואכען ארעסט. אויב 8 טעג נאכ'ן ארויסגעהן פון טורמע האט ער ווייטער נישט אריינגעטראגען קיין אויסצוג, געהט ער ווייטער אין ארעסט. און אזוי כסדר. די אלגעמיינע צייט פון פערברענגען אין תפיסה קאן נישט דויערן מעהר ווי 6 מאנאטען צוזאמען.

דאס רעגולירען דעם אומזאץ

פון וואל-גארן, האלבוואהל און בוימוואל, וואס זענען בעשטימט צום דעטייל-האנדעל

ביים פערקויפען וואל-גארן ווייזט זיך ארויס די אונעהרליכע קאנקורענץ אין דעם, וואס ווערט פערקויפט וואל אין פעקלעך מיט א וואג פון 30 פראצענט אונטערשיד צו דער וואג, וואס איז אויפגעשריבען אויפ'ן עטיקעט, אדער ס'ווערט פערקויפט וואל-גארן אהן אויפגעשריבענע וואג און אהן פאבריקס-מארקע.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט די לאדזער האנדעלס-קאמער, נאכ'ן פערשטענדיגען זיך מיט די האנדעלס- און אינדוסטריע-ספערען בעשלאסען ארויסצוטרעטען מיט א פארשלאג ארויסצוגעבען א פעראָרדנונג דורכ'ן מיניסטארען-ראט אויפ'ן יסוד פון בעקעמפען די אונעהרליכע קאנקורענץ, וועלכע זאל רעגולירען דעם פערקעהר מיט וואל-גארן, האלב-וואל און בוימוואל'גארן, וואס איז בעשטימט פארן דעטייל-פערקויף.

דער פראיעקט איז שוין אויסגעארבייט געווארען און לעגט ארויף אויף די הענדלער די פליכט צו בעשטימען אויפן פעקעל די וואג און מאס פון דעם גארן און די פאבריק, וואו דאס גארן איז אויסגעארבייט געווארען, מ'זאל נישט קענען בעצייכענען מיטן ווארט „צירקא".

געלעגענהייט צו האנדלען מיט אויסלאנד

אין דער האנדעלס-קאמער געפינען זיך אפערטעס פון פאלגענדע אויסלענדישע פירמעס:

אנ'ענגלישע פירמע (מאלטא) וויל אנקניפען א קאנטאקט מיט א פאבריק פון בוימוואל און האלב-וואלענע אויסארבייטונגען אויף אויסצוארבייטען דאמען און קינדער-קאנפעקציע.

א רומענישע פירמע וויל אנקניפען בעציהונגען מיט עקספארט-פירמעס, וועלכע זענען פעראינטערעסירט אין צעפענען א לאגער אין בוקארעשט.

א גריכישע פירמע וויל אימפארטירען פון פוילען כעמישע און פארמאצעווטישע פראדוקטען.

אנ'אגענטור-פירמע אין האמבורג וויל איבערגעבען די פארשטעהערשאפט פון עקספארט-פירמען אויף פערשידענע ארטיקלען.

א מעקסיקאנער פירמע וויל אימפארטירען פון פוילען אולטראמארין און בלויע פארבען.

אנ'ענגלישע פירמע, וויל אנקניפען א קאנטאקט מיט א טאבריק, וואס פראדוצירט מאטעראלען אויף דאמען-קאנפעקציע.

א האלענדישע פירמע וויל זיך פערבינדען מיט א טעקסטיל-פירמע, וואס איז פעראינטערעסירט אין עקספארט קיין האלאנד.

א פאלעסטינער פירמע וויל אימפארטירען פון פוילען אויסארבייטונגען פון קונסט-זייד, בוימוואל און דאמען און מענער-קאנפעקציע.

אנ'אמעריקאנער פירמע זוכט א קאנטאקט מיט א פאבריק, וואס ארבייט אויס וואלענע קאלדרעס, וואס ווערען אויסגעארבייט מיט א צומיש פון קונסט-זייד.

גענויע אינפארמאציעס גיט די לאדזער האנדעלס-קאמער.

צי וועלען קענען אנגעווענדעט ווערען די נייע עקזעקוציע-פארשריפטען

ווי בעקאנט בעטרעפען די פערלעגענע חובות פון די מלוכה-שטייערען, קאמונאלע שטייערען און אפצאהלען פאר געזעלשאפטליכע פערזיכערונג די סומע פון 1 מיליארד 200 מיליאן זלאטעס. די דאזיגע פערלעגענע חובות זענען נישט געקומען פון ביזוויליגקייט פון די שטייער-צאהלער נאר צוליב דער אוממעגליכקייט פון צאהלען, דער אלגעמיינער קריזיס, וועלכער האט גענומען אין זיינע צוואנגען כמעט אלע שטאנדען פון דער געזעלשאפט, האט געברענגט דערצו, אז די מענשען האבען נישט קיין מזומן אויף זייערע טעגליכע געברויכען, און צוליב דעם קענען זיי נישט זיך אויסוויקלען פון זייערע צו-גרויסע שטייער-פערפליכטונגען. די שטייערען זענען געווען אזוי גרויס און נישט ענטשפרעכענד צו די פאקטישע הכנסות, און אומזאצען אז ס'איז גאר נישט קיין וואונדער, אז ס'זענען אנגעוואקסען אזעלכע חובות.

כדי ארויסצובעקומען די דאזיגע חובות האט די רעגירונג ארויסגעגעבען די פעראָרדנונג וועגען די פערשארפטע עקזעקוציעס.

מיר האבען שוין געבראכט אויסצוגען פון די נייע עקזעקוציע-פארשריפטען, לויט וועלכע די שטייער-אמטען וועלען איינמאהנען אלע חובות נישט נאר פאר דער מלוכה, נאר מאגיסטראט, קראנקען-קאסע און א.א.וו.

פאר'ן שטייער-צאהלער וועט דאס זיין פיל ערגער, ווייל ער וועט מיטאמאל האבען אנ'עקזעקוציע אויף עטליכע שטייערען וועלכע ס'וועט איהם זיין שווער צו בעצאהלען.

אמערגעסטען זענען אבער די פארשריפטען וועגען דעם, אז די עקזעקוציעס קענען אדורכגעפיהרט ווערען בייבאכט אין די יום-טוב טעג, אז עס קענען אדורכגעפיהרט ווערען רעוויזיעס אין די טאשען, שופלאדען און לאקאלען און אויך אין דער גאס, ווי אויך דער פארשריפט, אז די געריכטס קאסטען פאר ווילאנטשעניעס" וועט דארפען צאהלען דער קלעגער.

די דאזיגע דריי פאראגראפען זענען אין סתירה מיט די פערפליכטענד עגעזעצען און קאנסטיטוציע דעריבער קאנען זיי דורך א פעראָרדנונג נישט געענדערט ווערען, אלע ווייסען, אז געזעצען קענען געענדערט ווערען אדער אפגעשאפט ווערען נאר דורך אנדערע געזעצען און נישט דורך קיין פעראָרדנונגען פון וועמען עס זאל נישט זיין.

דאס געזעץ פון 10 מערץ 1932 לויט וועלכען ס'איז ארויסגעגעבען געווארען די דערמאהנטע פעראָרדנונג, בעפולמעכטיגט ארויסצוגעבען פארשריפטען וואס בארמירען די אלגעמיינע פראגע פון אדורכפיהרען עקזעקוציעס דורך דער שטייער-מאכט, נאר איז די ראהמע ופון די פערפליכטענדע געזעצען, אין ערגיץ איז אבער אין געזעץ נישט געזאגט געווארען, אז ס'ווערט גלייכצייטיג געגעבען רעכט אפצושאפען די פערפליכטענדע געזעצע.

צוליב דעם, וואס דאס געזעץ נארמירט די אמט-שעה'ן ווי אויך די פארשריפטען פון דער קאנסטיטוציע וועגען א פערזענליכער און הויזליכער רעוו'זיע זענען נאך נישט אפגעשאפען געווארען, קענען דעריבער נישט אנגעווענדעט ווערען די נייע פאר-שריפטען פון דער פעראָרדנונג.

ווען אבער די שטייער-אמטען זאלען אין דער פראקטיק אנווענדען די דאזיגע פארשריפטען, וועלען זיי זי אהן ספק אנטרעפען אויפ'ן פראטעסט פון די פעראינטערעסירטע פערזאנען, וועלכע וועלען אנקלאגען אין געריכט די טעטיגקייט פון די שטייער-סעקוועסטראטארען. די דאזיגע אנקלאגעס וועלען זיכער דורך די געריכטען דעצידירט ווערען לטובת די בעוואלהטע און די דאזיגע פאראגראפען וועלען בלייבען נאר אויפ'ן פאפיר.

דאס אנווענדען די נייע פארשריפטען קען ברענגען צו א כאאס, צו מאסענהאפטע פראצעסען, וועלכע קענען ענטשטעהען צוליב דעם וואס דער סעקוועסטראטאר וועט ארויסנעהמען פון טאש פרעמד געלד, אדער ווערטזאכען פון איינעם, וואס האלט דאס געלד צופעליג.

ווייטער קען נישט האבען קיין אנווענדונג דער פארשריפט וועגען דעם, אז די קאסטען פאר א „ווילאנטשעניע" זאל טראגען דער אנקלאגער. די ריכטער קענען נישט צומשפטען קיין קאסטען פאר דעם, וואס געוויבט א פראצעס, און קיין שום פעראָרדנונג פון מיניסטארען-ראט קען דאס געזעץ נישט ענדערען.

די מאסגעבענדע פאקטארען וואלטען גוט געטון, ווען זיי וואלטען שוין פון פריהער פערבעסערט די פעהלערן, וואס די נייע פעראָרדנונג בעזיצט.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג
כט
2 אויגוסט
תמוז תרצ"ב

אויגוסט
זון-אויפגאנג 3.52
זון-אונטערגאנג 7.32

שרעקליכע טראגעדיע אין א יודישער פאמיליע

די פרוי פערראט דעם מאן, דער מאן ווערט משוגע, דער איינציגער זוהן סמט זיך אויף טויט

א שרעקליכע טראגעדיע איז היינטיגע וואך פארגעקומען אין א היגער אנגעזעהענער בעלי-בתי-שער פאמיליע זילבערינג אויף פאמארסקא גאס.

די פאמיליע ז. איז בעשטאנען פון דעם 55-יעהריגען חיים, זיין פרוי געניע און דעם איינציגען זוהן העניעק. די פאמיליע האט רוהיג געלעבט און מיט פרנסה איז אויך נישט געווען ווי אמערגסטן. לפנים האט געהערשט שלום-בית צווישן זילבערינג'ן און זיין פרוי, הגם זי איז געווען מיט 15 יאהר יונגער פון דעם מאן. עטליכע יאהר נאך דער חתונה האט זי געבוירען א יונגעלע, וועלכעס זילבערינג האט זיך צוגעזאגט צו מאכען פאר לייט און איהם ערציהען פאר אַנ'עהרליכען און געבילדעטען מענשען. דאס יונגעלע איז טאקע געוואקסען זעהר געראטען און טאטע-מאמע האבען געהאט נחת פון איהם, צוערשט אין דער גימנאזיע און דאן, ווען ער האט די גימנאזיע געענדיגט און אריינגעטרעטען אין אוניווערויטעט.

אבער אין דערזעלבער צייט האבען אנגעהויבען קאליע צו ווערען די בעציהונגען צווישען מאן און ווייב. דעם יונגערען ווייבעל איז נמאס געווארען איהר אלטער מאן, און זי האט זיך אנגעהויבען ארומצוקוקען נאך אנדערע צייטווייליגע מענער צום פערברענגען די צייט. אזוי לאנג ווי זילבערינג האט דאס נישט בעמערקט, איז נאך אלץ גוט אבער ווענד האבען אויערען און אויגען און זילבערינג האט זיך באלד דערוואוסט וועגען די מעשים פון זיין פרוי, די מאמע פון א דערוואקסענעם זוהן. קיין שטראף-רייד האבען אויך נישט געהאלפען, דאס ווייבעל האט יעדעס מאל צוגעזאגט צו זיין גוט און פרום, אבער גלייך נאך דעם געשפרעך מיט איהר מאן האט זי ווייטער געפיהרט

איהרע פלירטען, מיט פערשוינען, וועלכע האבען געקלעפט ביי איהר ווי ביהנען אויף האניג.

זילבערינג האט נישט געהאט קיין עצה און האט בעשלאסען זיך אדורכצושמועסען מיט זיין זוהן, וועלכער איז געקומען אויף פעריען פון אויסלענדישען אוניווערזיטעט, אין וועלכער ער האט געלערנט.

— נישט קשה, האט זילבערינג זיך געטראכט, העניעק איז שוין א דערוואקסענער מענש און מיט איהם קען מען זיך שוין וועגען אזעלכע זאכען אנ'עצה האלטען.

אזוי האט ער טאקע געטון און איבערגערעדט מיט'ן זוהן, אויף העניעק'ן האט די געשיכטע געמאכט א שרעקליכען איינדרוק. ער האט זיך דאס אין לעבען נישט געקענט פארשטעלען, אז זיין מוטער וועט פעהיג זיין אויף אזא שרעקליכען אופן צו פערראטען זיין פאטער. ער האט דריבער בעשלאסען צו מאכען א סוף צו דער לאגע צווישען זיין פאטער און מיטער. ער האט קלאהר און דייטליך מיט זיין מוטער גערעדט און ערקלערט, אז דאס מוז נעהמען א סוף; אדער זי וועט זיך אויפהערען אזוי צו פיהרען, אדער זי מוז פערלאזען דעם פאטער'ס הויז.

די פרוי איז געווען שטארק בעליידיגט און האט אויסגעקליבען דאס צווייטע. זי האט פערלאזען איהר מאנ'ס הויז און אין צוויי וואכען שפעטער, האט זיך מאן און ווייב, וועלכע האבען צווישען זיך געלעבט עטליכע און צוואנציג יאהר — גע'גט.

דא האט זיך ערשט אנגעהויבען די טראגעדיע אין דער געשיכטע. דער אלטער זילבערינג האט נישט געקענט איבערהאלטען די חרפה און די שרעקליכע לאגע זיינע. ער האט אנגעהויבען קראנק צו ווערען און צום סוף אריינגעפאלען אין א מרה-שחורה אויף דעם אופן, אז מיט עטליכע טעג צוריק האט מען איהם געמוזט אפפיהרען קיין קאכאנובקע.

העניעק איז געבליבען אליין, ער האט בעקומען שטארקע געוויסענסביסען צוליב דעם וואס ער האט געהאלטען, אז דאס איז ער געווען דער שולדיגער און געברענגט צום איצטיגען צושטאנד. זיין געוויסען האט איהם אזוי לאנג געפלאגט, ביז ער האט בעשלאסען זיך דאס לעבען צו נעהמען. נעכטען ער האט ער אין זיין אייגענער וואוינונג אויפגעדרעהט די גאז-רעהרלעך און זיך געלעגט שלאפען. צומארגענס אין דער פריה האט מען איהם געפונען א טויטען. די שרעקליכע טראגעדיע אין דער פאמיליע זילבערינג האט געמאכט א שטארקען איינדרוק אין די קרייזען, וואו מ'האט די דאזיגע פאמיליע געקענט.

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע וועגען אונטערשטיצונגען

מאנטאג, 1. אויגוסט האט דער אונטערשטיצונגס-אמט ביים מאגיסטראט אנגעהויבען די רעגיסטראציע אויף דרינגענדע אונטערשטיצונגען פאר ארבייטסלאזע פיזישע ארבייטער לויט'ן פאלגענדען סדר:

היינט, דינסטאג, דעם 2 אויגוסט, די אותיות:

K, L, Ł, M, N, O, P,

מיטוואך, דעם 3 אויגוסט, די אותיות

R, S, T, U, W, Z, Ż,

ביליגער ברויט

ווייס-ברויט — 35 און שווארץ-ברויט — 30 גראשען א קילא

(2) נעכטען איז אונטערן פארזיץ פונם ליי. טער קאלושינסקי פארגעקומען א זיצונג פון דער בעניק-קאמיסיע, כדי פעסטצושטעלען פרייזען אויף ברויט.

נאך א קורצער דיסקוסיע האבען די פערזאמעלטע בעשלאסען צו רעדוצירען דעם פרייז פון בייטעל-ברויט אויף 12 מיט א האלבען פראצענט, און פון ראזעווענע ברויט-אויף 10 פראצענט.

צוליב דעם וועט ווייס-ברויט איצט קאסטען 35 גראשען א קילא, און שווארץ-ברויט — 30 גראשען.

א פאליטישער פראצעס

(2) נעכטען זענען געשטאנען פאר'ן קרייזגעריכט, אלס בעשולדיגטע אין קאמוניסטישער טעטיגקייט: דער 18-יאהריגער שמשון שיעראדזקי, די 22-יאהריגע רחל קריגער, דער 16-יאהריגער יעקב יאקובאוויטש און דער 21-יאהריגער שימאן ביעלאווסקי.

פערמשפט געווארען איז בלויז שיעראדזקי— אויף א יאהר פעסטונג.

די איבעריגע זענען, מחמת מאנגעל אין בעווייזען, בעפרייט געווארען.

רעכט אויף אורלויבען

(2) מחמת דעם, וואס זייט א געוויסער צייט האבען אנגעהויבען צו קורסירען קלאנגען, אז די ארבייטס-געבער זאלען האבען בעקומען דערלויבט צו בעגרעניצען די אורלויבען פאר זייערע אנגעשטעלטע און ארבייטער, זענען אין די אנגעשטעלטען-און ארבייטער-פעראייגען לעצטענס אויסגעהאנגען געווארען צירקולארען, אין וועלכע ס'ווערט דערמאהנט, אז יעדער גייסטיגער ארבייטער, האט, נאך יעדער האלב יאהר ארבייט דאס רעכט אויף א 2-וואכענדיגען אפרוה-אורלויב, און נאך א יאהר ארבייטען—א חודש אורלויב.

ארבייטער האבען דאס רעכט: נאך א יאהר ארבייט – 8 טעג אורלויב, און נאך 3 יאהר – ביז 15 טאג.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) ק. לינוועבער (פלאץ וואלנאשטשי 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127), א. פערלמאן (ציגעל-גאס 32), צימער (וואולטשאנסקא 37), פ. וואויטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

נייע פאסט-מארקען

(2) מיט עטליכע טעג צוריק, אפיציעל פונם 27-טען יולי ה. י. האבען זיך בעוויזען אין פערקעהר נייע פאסט-מארקען: צו 10 גראשען (גרינע) צו 20 (שטאל-פארב), צו 25 (געל-בראנז), צו 30 (רויטע) און צו 60 (בלוי).

גלייכצייטיג האבען זיך בעוויזען אין פערקעהר 20-גראשענע פאסטקארטלעך, אזוי אז מ'דארף שוין נישט צוקלעבען צו זיי די 5-גראשענע מארקען.

זייענדיג צוגאסט ביי זיין ברודער...

(א) נעכטען האט זיך געמאלדען אין דער פאליציי מאריאן גרושטשענסקי פון וואַ-שאַ, און דערקלערט, אז מיט עטליכע טעג צוריק איז ביי איהם געווען צוגאסט זיין לאדזער ברודער, טעאדאר גרושטשינסקי, (פון וואולטשאנסקא 18) וועלכער האט ביי איהם ארויסגעגנב'עט צירהונג און געלד אויף דער אלגעמיינער סומע פון 1540 זלאטעס. פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

„אפפאטאגראפירט" אנ'אפאראט

(א) דער פאטאגראפיסט הערשל לעווקאוויטש (פיעטרקאווער 193) האט געמאלדען אין דער פאליציי, אז זיין אנגעשטעלטער משה לויטענבערג (פון פיעטרקאווער 151) האט צוגענומען ביי איהם אנ'אפאראט פאר 300 זלאטעס און איז אנטלאפען

ס'זאל ארויס א פעראָרדענונג

וועגען לינדערונג פון געצוואונגענעם זונטאג-רוה אין האנדעל

(2) לויט ווי מ'אינפארמירט פון סוחרישע קרייזען — זאל איצט צוגעברייט ווערען א פראיעקט וועגען דעם צוואנג-זונטאג רוה.

שפייז-געוועלבער זאלען אין די זונטאג-טאג שפעטער מעגען זיין אפען פון 1 בייטאג ביז 8 אין אווענד, און אין די זונטאגען ערב די גרויסע יום-טובים — „באזשע נאראדזעניע", „וויעלקאנאץ" און „זשעלאנע שוויאנטקי", זאל מעגען געהאנדעלט ווערען א גאנצען טאג.

ליקווידירטע שטרייקען

אין דער „שלעסער מאנופאקטור" און ביי „וו. גוראלסקי"

(2) נעכטען איז הער דוב ארבייטער פון דער „שלעסער-מאנופאקטור" אין אזארקאוו צוריקגעטראטען צו דער ארבייט. דער רעשט ארבייטער טרעט צו היינט.

דער שטרייק האט געדויערט א קנאפע וואך צייט, און אזוי ווי די פערלעגענע שכירות זענען שוין אויסגעצאהלט געווארען, איז דער שטרייק ליקווידירט.

דער ארבייט די ארבייטער פון דער פירמע „וו. גוראלסקי" (פאמארסקא 38) וועלכע האבען געשטרייקט 9 וואכען.

דער שטרייק איז אויסגעבראכען דערפאר, ווייל די פירמע האט געריסען 25 פראצענט פון די לוינען.

איצט, אז די ארבייטער האבען מסכים געווען אויף א קאמפראמיס — אויף 12 פראצענט רעדוקציע, איז דער סכסוך ליקווידירט געווארען.

(2) בעסטען זענען אויך צוגעטראטען צו

פערמשפט 3 שלעגערס

ער איז געגאנגען קויפען טויבען, און זיי האבען געוואלט קויפען בראנפען

((2) דער ארבייטער מיעטשיסלאוו סיפניעווסקי (פון וואולסקא 25) האט זיך דעם 12 מערץ ה. י. פאר אפגעשפארטע 4 זלאטעס געוואלט קויפען טויבען...

זענען צו איהם צוגעשטאנען זייבע קוזינע די ברידער מיעטשיסלאוו און טשעסלאוו גאלאנדקאווסקי, פראפעסיאנעלע גנבים, צוזאמען מיט נאך זייערע 2 קאלעגען יעזשי דעמבאווסקי און יוזעף קאשאדע, בכן סיפניעווסקי זאל זיי געבען געלד אויף בראנפען.

אז סיפניעווסקי האט זיך נישט געפאלגט — האבען זיי איהם אריינגענומען אין א טויער אריין און מורא'דיג צושלאגען.

בעסטען זענען די שלעגערס געשטאנען פאר'ן געריכט, און די ערשטע דריי זענען פערמשפט יעדערער צו א חודש טורמע.

קאשאדע איז געווארען פרייגעשפראכען.

דער „אנטי-מלחמה-טאג" אין לאדז

(2) נעכטען, אין דעם יאהרצייט-טאג פונם מלחמה-אויסברוך, האבען קאמוניסטישע גרופען סיי אין לאדז סיי אין גאנצען לאנד פראקלאמירט אלס „אנטי-מלחמה-טאג".

פאליציי האט גוט אכטונג געגעבען, און נישט צוגעלאזט צו פערזאמלונגען און מאניפעסטאציעס.

אין לאדז זענען ארעסטירט געווארען דריי יונגעלייט, וועלכע האבען פונאנדערגעווארפען קאמוניסטישע אויפרופען.

שטאט-טעאטער
ציגעל-גאס 27.
יודיש-דראמאטיש טעאטער אין פוילן
XVII יאר
ווילנער טרופע
דיר. מ. מזאה.
פון דינסטאג, 2 אויגוסט, 9.15 אוו.
פרעמיערע
פרנסה
מוזיקאלישע קאמעדיע אין 3 אקטען
פון ח. גאטעספעלד.
רעזשי: ד"ר מ. ווייכערט, מוזיק: הענעך קאן, דעקאראציע: וו. ווײנטרויב, טענץ: ל. ראטבוים.
שפילן:
דוד בירנבוים — דור קאנוקאפאר
רבקה זאמארסקא — לאה
אסתר גאלדענבערג — ראזע
שמחה וויינשטאק — פריזירער
ראה זילבערמאן — בערטע
דוד ליכט — פוים
יעקב מאנסדארף — לוי, באקסער
משה פאטאשינסקי — הנא זעץ
אביהם קורץ — שלמה קאפ
דניאל שאפירא — שייקע שפארקער
אין 3-טן אקט גרויסער רעווי-פראגראם.
בילעטן צו בעקומען אין בעשטעל-קאסע פון שטאט-טעאטער מאניושקא 1.

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"
פערבאנד-טרופע פון א.א.פ. אין פוילן. אנפיהרונג: א. בעזמאז.
היינט, דינסטאג, 9 אווענט
2 פארשטעלונגען פאר 1 בילעט 2
גאסטשפילן פון דער בעריהמטער אפערעטען-שוישפילערין
מרים קאראלאווא
אין זאלאטארעווסקי'ס שלאגער
1) **„אהן א מאמע"** אין 3 אקטען רעזשי — פ. קאמבאראוו
מיט מרים קאראלאווא אין דער הויפט-ראלע.
2) **„דאס לעצטע — דאס בעסטע"** גראנדיעזע קאנצערט-אפטיילונג אין 5 בילדער. מרים קאראלאווא — „אלי-אלי למה עזבתני", קאמבאראוו — הארמאניע און טאנץ. הישפאנישע טאנגא — קאראלאווא — טעפנער. ציגיינער-כאר — קאראלאווא - קאמבאראוו און פילהארמאניע - אנסאמבל.
פינאל: קאראלאווא—קאמבאראוו—טעפנער און אנסאמבל.
קאנפעראנסיער - אדאלף טעפנער.

שטרייק אין זגערזשער פאבריקען

(א) עס האבען פארשטרייקט די ארבייטער אין די זגערזשער טעקסטיל-פאבריקען פון טרענקעל-הײם (45 ארבייטער), מיכעלסאן (18 מאן) און קאפמאן (14 מאן).

די סיבה איז דאס נישט אפהיטען פונ'ם קאלעקטיווען אפמאך.

עס האט זיך אויך אפגעשטעלט די פאבריק פון איזראעל גראס (גועג. דאמבראווסקיעגא 19). אין דער דאזיגער פאבריק האבען געארבייט 100 מאן.

קלוסקא מאכט זיך געפעוואטע

און ער בעקומט א פסק — 3 חדשים צו זיצען

(א) דער צאהן-טעכניקער יאקוב האסמאן האט געהאט בעציהונגען מיט דעם מעכאניקער יוליאן קלוסקא (פעטריקאווער 261), און געגעבען איהם צו דיסקאנטירען פאר 300 זלאטעס וועקסלען. האט זיך קלוסקא צוגעאייגענט די וועקסלען, און — גארנישט. האסמאן האט דעריבער קלוסקא'ן אנגעקלאגט אין געריכט, און דער לעצטער האט נעכטען בעקומען א פסק 3 חדשים צו זיצען.

זעלבסטמארד פון א 17-יעריגער

(2) צהערנעכטען אין די אוונט-שעה'ן האט בען שפאציר-גייער אנגעטראפען אין דעם וואלד פון „זדראוויע" אויף דער 17-יאהריגער דינסט-מיידעל סטאניסלאווא קאלאשינסקא (בארוטאוויטשא 6), וועלכע האט זיך פארסמ'ט מיט א געמיש פון יאדינע מיט זאלץ-זויער.

איהר שריט איז זי בעגאנגען מחמת דעם, וואס א געוויסער יונגער ארבייטער, וועלכען האט זי בעליבט, האט זי פערפיהרט און אוועקגעווארפען.

אפגעבריהט א קליין קינד

(א) אויף אלעקסאנדריסקא 4 איז אפגעבריהט געווארען מיט קאכעדיג וואסער די 4-יאהריגע אידעלע געלדבויטעל.

צום קינד איז ארויסגערופען געווארען פא-גאטאוויע.

איינשרייבונגען אין די איטא-ליענישע הויך-שולען

האבען זיך שוין אנגעהויבען

די איינשרייבונגען אויף די העכערע ל. הר-אנשטאלטען אין איטאליען, האבען זיך שוין אנגע-הויבען. וועגען אלע אינפארמאציעס דארף מען זיך ווענדען אויף די אדרעס:

Ufficio d'informazioni fer Studenti Stranieri Milano (113) Via T. Salvini No. 2 (Italia)

ס'דארף צוגעלעגט ווערען אן אינטערנאציאנאלע מארקע אויף ענטפער.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אוועגד.

בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

א לאווניק פון האנדעלס-געריכט

וועט נישט בעקומען קיין דיעטעס

(2) צו די בעזונדערע פראפעסיאנעלע פעראייגען, וואס דעלעגירען זייערע פארשטעהער אין די האנדעלס-געריכטען אלס לאווניקעס, זענען אנגעקומען אינפארמאציעס, אז די דיעטעס פון די לאווניקעס זענען רעדוצירט געווארען פון 12 אויף 8 זלאטעס טעגליך.

לויט די זעלבע ידיעות, דארפען די לאוו-ניקעס פון דער נייער קאדענץ או. ד. ה. פונם 15 יאנואר אן, אויפטרעטען נישט-פעראינטערעסירט, ד. ה. נישט בעקומענדיג דערפאר בעצאהלט.

אין פאל אבער ווען די זעלבע לאווניקעס שטעלען זיך נישט צום געריכט, בעקומען זיי צו בעצאהלען א געלד-שטראף.

א שרפה אין דער וואטע-פאבריק „וועסטא"

(2) נעכטען איבערנאכט איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער וואטע- און וואטלין-פאבריק פון דער פירמע „וועסטא" (אויף נאווראט 33).

דאס פייער האט זיך מאמענטאל פארשפרייט און די ארבייטער, וואס האבען זיך גראד געפונען אין דער פאבריק, האבען זיך אליין מיט'ן פייער נישט געקאנט אן עצה-געבען.

די ארויסגערופענע 3 אפטיילונגען פון פייער-לעשער האבען געהאט א שווערע און געפעהרליכע ארבייט, און נאך העכער א שעה צייט איז זיי געלונגען דאס פייער איינצולעשען.

עס זענען פערברענט געווארען עטליכע מא-שינען און א סך רויה-שטאפען.

דער היזק שטייגט איבער 20 טויזענד זל.

די סיבה פון דער שרפה איז נאך דערווייל נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

געראטעוועט א מאן

ארייננעפאלען אין א שגעון און אונטערגעצונדען די וואוינונג

(א) די 33-יאהריגע אלמנה קאראלינא זא-סאדזקא (פון לענטשיצקא 49 אין זגערזש) איז אבסאלוט געהאטען אין איהר געשטארבענעם מאן, א בעאמטער פון פינאנץ-אמט, וועלכער איז גע-ווען א מורא'דיגער שכור, און וועלכער איז טאקע פונ'ם בראנפען געשטארבען.

נעכטען האט זיך די אלמנה אזוי אנגע-שכור'ט, אז זי איז אריינגעפאלען אין א ווילדען שגעון, צובראכען אלע זאכען און מעבעל-שטיק, וואס האבען זיך געפונען אין דער דירה, דערנאך צונויפגעזאמעלט אלץ אין איין קופע, בעגאסען מיט נאפט (!) און אונטערגעצונדען. צום גליק האט מען זיך בעצייטענס געכאפט, די שרפה איינגעלא-שען, און נאכ'ן „ענטוואפענען" די משוגענע שיכור-טע, אפגעפיהרט זי אין שפיטאל.

טעאטער „סקאלא" 15 שרודמיעסקא 15

קינסטלער-אנסאמבל

טעאטער „סקאלא" 15 שרודמיעסקא 15

פון ווילנער און ווארשעווער ארטיסטען

אונטער דער קינסטלערישער לייטונג פון מארק ארנשטיין.

היינט, דינסטאג און מארגען, מיטוואך, 9 אוונט

2 הומאריסטישע אווענטען 2

א. נ.

מאן, ווייב, געליבטער

פראגראם:

1) היגטער-קוליסען-סודות — קאמעדיע אין 1 אקט
2) מאמע מאך מיר חתונה — קאמישער דועט מיט געזאנג
3) פאלקס- און כאראקטער-לידער — יוסף סטרוגאטש
4) „דער צעבונטעוועטער לץ" — ש. בליאכער
5) סטרוגעס — שמואל לאנדוי
6) מנחם-מענדל'ס גליקען — לייב שריפטזעצער
7) צוויי טויבע — קאמעדיע אין 1 אקט
8) „אנטיק-וואויאט" — קאמישע סצענע — ח. בוזגאן
9) מאן, ווייב, געליבטער — פארס אין 1 אקט
10) דועטען, קווארטעטען, אנסאמבל.

מיט אנטייל פון ערשטקל. ארטיסטען-אנסאמבל: בארסקא-פישער, שילער רבקה, ראזענבלום דבורה, בוזגאן חבל, בליאכער שבתי, לאנדוי שמואל, מעלניק נחום, סטרוגאטש יוסף, שריפט-זעצער לייב. אדמ. לייטונג: אסס. טעכנ. לייטער: ק. גוטמאן. סופליאר: מ. אייזענבערג.

אכטונג: דאנערשטאג, דעם 4-טען אויגיסט ווערט צוליב גענעראל-פראבע „די קייטען" — נישט געשפילט.

פרייטאג, דעם 5 אויגוסט, 9 אוונט, שבת, דעם 6 אויגוסט — 4 בייטאג

פרעמיערע! „די קייטען" דראמע אין 3 אקטען פון ה. לייוויק.

האנדלונג: אין קאטארגע תפיסה (אויפ'ן הייסען סיביר)

בילעטען אין קאסע פון 11—1 און 5—9. דאס טעאטער איז מעכאניש ווענטילירט און ס'איז זעהר קיהל

גוט מארגען!

מאדע היטלער!..

„85 פראצענט פרויען, האבען געשטימט פאר היטלערן" — אזוי דערצעהלט א דעפעשע פון בער-לין!

אלע צרות קומען פון די ווייבער. ביי די ווייבער איז וואהלען א מאדע-זאך, פונקט ווי להבדיל — קליידער, היטען, זאקען, פילם-אקטיארן, און אנדערע ווייבערישע ליבלינגען...

איז געווארען א מאדע קורצע קליידלעך, איז די באבע געווארען א קימפעט-קינד, איז ווידער געווארען א מאדע לאנגע קליידער, ווערען שילערינס פון די פרעבעל-שולען — „קאביעטעס"!

היטען: איז געווען א מאדע „בודקעס" האבען אלע, יונג און אלט געטראגען „בודקעס", איז ווי-דער געווארען א מאדע געשטריקטע „טשאפעטש-קעס" איז הימעל און ערד און „טשאפעטשקעס"!..

דאס אייגענע איז מיט פארבען: איז מאדערן ברונעטקעס, זענען אלע... ברונעטס ווייזט דער זשורנאל בלאנדינקעס, ווערען אלע איבערגאכט.. בלאנדין.

דאס נעמליכע מכוח דער וואג: איז געווען מאדערן דיק, האבען אלע געהאט די „וואג" איז ווידער געווארען א מאדע „שליאנק" איז פון אלע געפאלען ס'פלייש פון די ביינער...

דאס אייגענע איז מיט'ן קינא: זיי האבען זיך שוין זייערע „ליבלינגע". זאגט איינע איוואן פעט-ראוויטש — לויפען אלע צו פעטראוויטש'ן. ווערט מאדערן ראמאן נאווארא — איז הימעל און ערד און נאווארא. איז געווען מאדערן רודאלף וואלענ-טינאי, האבען אלע, יונג און אלט „געמאזשעט" פון וואלענטינאי.

דאס אייגענע, וואס איז מיט קליידער, היטען, זאקען און פילם-ארטיסטען, איז ביי זיי אויך אין דער פאליטיק: ביז מיט א צייט צוריק איז ביי די דייטשקעס געווען מאדערן רודאלף וואלענטינאי. נאך וואלענטינאס טויט גייט ביי זיי א מאדע.. אדאלף היטלער, איז הימעל און ערד און אדאלף היטלער!..

אפשר וואלט געווען א פלאן, אויסצוטוישען די דייטשע ליבלינגע — ד. ה. אז אדאלף היטלער זאל פון איצט אן פארטרעטען רודאלף וואלענטינין!..

אב—נעק

גנבות

(א) נעכטען זענען בעגנב'עט געווארען: יאדוויגא קאלטאנסקא (פשעיאזד 6), משה ווייגבערג (פילסודסקיעגא 51), וועלכער וואוינט אויף זומער-וואוינונג. מ'האט ביי איהם צוגענומען וועש און מלבושים אין דער ווערט פון 10 טויזענד זלאטעס; ביי פריינדעל פיין (זאכאדניע 36) האט מען צוגע-גנב'עט זאכען פאר אנ'ערך 800 זלאטעס.

מאגענשמערצען, מאגענדרוק

פערשטאפונג, דארם-ליידען, גאל-געשמאק אין מויל שרעכטע פערדייאונג, קאפווערטאג, בעליינט די צונג. א גלאס פנים ווערען שנעל דורכן געברויך פון נאטירליכען ביטערוואסער

Franciszka Józefa

בעוויזען א גלאז און ניכטערן פאר'ן שלאפען-געהן צו טרינקען.

(84

ר. איזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון דער לאדזער וויה-קליכקייט

— איהר שטעלט נאך אזא פראגע? האט פראנ-קענשטיין מיט פערוואונדערונג געפרעגט נאך די אלע ליידען, פיינען, נאך די אלע ענוים און יסו-רים, בעליידיגונגען און ווערטאגען וואס איך האב מיטגעמאכט, פרעגט איהר נאך פארוואס איך האב זיך אזוי געענדערט.

ניין, נישט דאס מיין איך, האט אדוואקאט פארעלסקי געשטאמעלט, נישט וועגען דעם האב איך געפרעגט, אבער...

— פארוואס, האט איהר נישט קיין צוטרוי צו מיר, האט פראנקענשטיין זיך געבעטען.

פארעלסקי האט זיך געפונען אין א שווערער לאגע, ער האט נישט געוואוסט וואס פארא פראגע ער זאל שטעלען דעם קליענט, אז דאס איז טאקע פראנקענשטיין איז ביי איהם מעהר קיין ספק נישט געווען, אבער ווי אזוי איז דאס מעג-ליך, ווייס ער דאך, אז פראנקענשטיין איז אויפ-געהאנגען געווארען, האט ער דאך אליין בעקומען די דעפעשע פון דעם מלוכה-פרעזידענטס-קאנצע-לאריע, אז זיין בקשה וועגען בעגנעדיגונג איז אפ-געווארפען געווארען, האט ער דאך מיט אלע איינ-צעלהייטען געלייענט אין די צייטונגען ווי אזוי די עקזעקוציע איז אויסגעפיהרט געווארען, ווי פראנ-קענשטיין האט זיך געהאלטען, ווי אזוי דער תליון האט איהם ארויפגעווארפען די פעטליע אויפ'ן האלז און דורך וויפיל מינוטען פראנקענשטיין איז געווען טויט.

און דאך שטעהט פאר איהם פראנקענשטיין. ער דערקענט איהם איצט, ס'איז ביי איהם מעהר קיין שום ספק נישט פערהאן, איך קען דאך נישט גלויבען, אז פראנקענשטיין איז אויפגעשטאנען פון קבר און איז ליא ... הערגעקומען. און אז מ'האט פראנקענשטיינען קובר געווען, אין דעם איז ער אויך איבערצייגט, ווייל ער אליין האט זיך בעמיהט, אז פראנקענשטיינס טויטער קערפער זאל ארויסגעגעבען ווערען דער פאמיליע, כדי מ'זאל איהם קענען בעגראבען אויפ'ן יודישען בית-עולם, אין א פערמאכטען קאסטען האט מען דאן פראנקענשטיינס טויטען קערפער ארויסגעפיהרט פון טיורמע-הויף אויפ'ן בית-עולם און ער אליין פא-רעלסקי איז דאך געווען אויף דער לויה, ער אליין איז דאך געשטאנען הערביי ווי מ'האט איהם אראפ-געלאזט אין קבר און ווען אויפריכטיגע פריינד, וואס האבען געגלויבט אין פראנקענשטיינס אומ-שולד האבען געלאזען די לעצטע טרעהר, וואס פארא עצה האט זיך פארעלסקי געקענט געבען אין דעם פאל, ער האט נישט געפונען קיין פראגע צו שטעלען זיין קליענט און צום סוף איז ער געפאלען אויף אן איינפאל און געזאגט.

— פראנקענשטיין איהר מוזט מיר אנטוי-דערצעהלען וואס ס'איז מיט איך, ביז איצט פאר-געקומען און וואס איהר פערלאנגט פון מיר דערביי האט דער אדוואקאט פארעלסקי בעפוילען איהם נישט צו שטערען און קיינעם נישט ארייננלאזען אין קאנצעלאריע אין דער צייט פון דעם געשפרעך מיט זיין קליענט.

— איצט בערוהיגט זיך, האט דער אדוואקאט געזאגט, נעמט צונויף אייערע געדאנקען און דערצעהלט מיר מיט אלע איינצעלהייטען דאס וואס האט מיט אייך פאסירט פון דעם מאמענט אן ווען ס'איז אויף אייך ארויסגעטראגען געווארען דער טויט-אורטייל און מ'האט אייך פון געריכט אפגע-פיהרט אין טיורמע.

פראנקענשטיין האט אנגעהויבען צו דערצעה-לען, מיט אלע איינצעלהייטען, נישט פערפעהלענדיג גארנישט, הגם ער האט זעהר ווייניג געוואוסט, ער האט נישט געוואוסט, פארוואס מ'האט איהם נישט אויפגעהאנגען, ער האט נישט געוואוסט פארוואס מען פייניגט איהם אזוי שרעקליך ער האט נישט געוואוסט ווי דאס קומט, אז פרעמדע מענשען זאלען זיך אזוי שטארק פעראינטערעסירען מיט זיין גורל און זאלען פאר איהם צוגרייטען א וועג צום ענטלויפען.

— זענט איהר הייסט, עס ענטלאפען פון טיורמע איך האט מען נישט אויפגעהאנגען, איהר לעבט און זיצט דא פאר מיר, וואס זענען דא פארא נסים געשעהען? ווי איז דאס מעגליך? ווער איז דאס געווען פעראינטערעסירט אין דעם, אז מ'זאל אפגעשפילט ווערען אזא טראגי-קאמעדיע, ווי לאנג איז שוין זייט איהר זענט ענטלאפען פון טיור-מע?

— שוין דער פינפטער טאג.

— דער פינפטער טאג, דער פינפטער טאג האט דער אדוואקאט פארעלסקי כסדר איבערגע-חזרט. דער פינפטער טאג און קיינער ווייסט נישט דערפון, אפילו די צייטונגען האבען דערוועגען נישט געבראכט קיין נאטיץ, מ'האט מיר אפילו נישט מיטגעטיילט וועגען דעם, אזוי ווי די פאר-שריפטען בעפעהלען.

— דא איז עפיס נישט אלץ אין ארדנונג האט פארעלסקי געטראכט, נאך מעהר ווי נישט אין ארדנונג, אפשר ווייסט איהר ווער ס'זענען די מענשען, וועלכע האבען אייך געהאלפען צו ענט-לויפען.

— איך קען נישט זייערע נעמען, אבער איך ווייס, אז דארט איז דעם שטעטעל, וואו איך בין געווען עטליכע טעג בעהאלטען, וועל איך זיי כל-סוף-כל-סוף קענען טרעפען, דאס זענען פראסטע, אבער ערליכע מענשען, וואס פארא אינטערעס זיי האבען געהאט פאר מיר דאס ווייס איך נישט, איך האב נישט קיין דרייסטקייט זיי וועגען דעם צו פרעגען אין דער צייט, ווען זיי האבען מיר אזוי פיל גוטס געטון. זאגט מיר, הער אדוואקאט, וואו איז מיין פרוי, וואו זענען מיינע קינדער, וואס איז געווארען מיט מיין פערמעגען, ווי אזוי קען איך זיך רעהאביליטירען, איהר זענט דאך דער איינ-ציגער מענש, צו וועלכען איך קען זיך ווענדען, צו וועלכען איך קען וועגען דעם אלעם רעדען.

פארעלסקי האט זעהר גוט געוואוסט, אז פראנקענשטיינס פרוי איז נישט אינגאנצען אין ארדנונג אין דער גאנצער געשיכטע, ער האט גע-וואוסט, אז זי איז איצט אין געהיים אוועקגעפאהרען מיט די קינדער קיין אויסלאנד, ער האט אבער נישט געקענט אלץ מיטאמאל זאגען דעם אומ-גליקליכען מענש, ער האט איהם דעריבער בע-רוהיגט און געזאגט.

— געדולד מיין פריינד, געדולד, איהר זייט נאך אלץ אין גרויס געפאהר, איהר דארפט איצט טראכטען וועגען גאר עפיס אנדערש, דאס איבריגע וועט שוין אליין קומען, איהר דארפט איצט קודם-כל טראכטען וועגען זיך, מיין פריינד.

(פארטזעצונג קומט)

אויף ראטעס איז פאר מזומן

וויכטיגער אורטייל פונ'ם העכסטען געריכט

(2) בשעתו האט דער לאדזער בירגער אדאלף קיהן, געשלאסען אנ'אפמאך מיט אנ'אקוויזיטאר פון א ראדיא-פירמע אויף צושטעלען איהם א ראדיא-אפאראט אין דעם ווערט פון 1,150 זלאטעס.

די גאנצע סומע האט געזאלט בעצאהלט ווערען אין לאנג-טערמיניגע ראטעס.

נאך א געוויסער צייט האט קיהן אפגעמאכט מיט'ן אקוויזיטאר, אז ער וועט איהם געבען מזומן-געלד 950 זלאטעס, און — אויס חוב.

די ראדיא-פירמע איז אבער דערפון געווען אומצופרידען, ווייל זי האט געהאלטען דעם חוב פאר א רעיעלען, און זי האט דעריבער אנגעקלאגט קיהנען פריהער אין געוועהנליכען, און דערנאך אין אפעלאציע און לסוף אין העכסטען געריכט.

אין די אלע דריי אינסטאנצען האט די פירמע פערשפּילט.

PRYWATNE POGOTOWIE LEKARSKIE
TEL. 12-333 ZIELONA № 6.
Szybka pomoc lekarska.—PRZEWÓZ CHORYCH

וועגן קאנפליקט צוליב איבערפיהרען פלייש פון באלוטער שעכט-הויז

ח' רעדאקציע!

אין צוזאמענהאנג מיט דער ידיעה וועגען א קאנפליקט צווישען די ברידער פייבושעוויטש און קצבים אין באלוטער שעכט-הויז, בעט איך צו געבען אנ'ארט אין אייער ח' צייטונג אויף אנ'אויפקלערונג.

וואס איז פאקטיש געשעהען? די געברידער פייבושעוויטש זענען בעלי-עגלות אין לאדזער שעכט-הויז מכמה, וכמה יאהרען. אונזער פאטער איז געווען פרעזעס ביי די פלייש-פיהרער. מיט 14 יאהר צוריק, איז דער פאטער אפגעשטארבען.

ס'איז פערבליבען אנ'אלטע קראנקע מוטער אהן שום מיטלען צום לעבען. איז געבליבען בהסכם, פון אלע בעלי-עגלות, אז אונזער מוטער זאל האבען די חזקה צו פיהרען דאס פלייש, ביי דעם קצב אברהם שענוואלד און פון דעם זאל זי זיך דערנערען. די זיהן האבען דאס פלייש געפיהרט אויף אונזערע וועגען.

מיט עטליכע מאנאטען צוריק איז אונזער מוטער געשטארבען. אויפ'ן טויטען-בעט האט זי פון אונז פערלאנגט, אז היות ווי אונזער ברודער איטשע, האט נישט קיין בעשעפטיגונג און קיין שום מיטלען צום לעבען, זאל ער פיהרען דאס פלייש ביי דעם קצב אברהם שענוואלד. בעת מיר זענען געזעסען שבעה, האבען די פלייש-פיהרער לייזער בוכמאן, פייוועל גארין, סויכער און משה קאוואלסקי איבערגענומען צו פיהרען פלייש ביי דעם אויבענדערמאנטען קצב, מיר האבען אנגעהויבען צו אונטערהאנדלען מיט גוטען, אבער אהן דערפאלג. מיר האבען זיי גערופען אויף א שידס-געריכט אין פליישער-ארבייטער-פעראיין, אין פעראיין פון די באלוטער קצבים און פלייש-הורטאווניקעס, אבער אהן דערפאלג. זיי זענען נישט געקומען, אויך די קצבים און די ארבייטער האבען נישט געקענט צווינגען, אזא עוולה.

איצט האט מען אויף מיינע ברידער דערלאנגט א פאלשע אנקלאגע צום פראקוראר און אין רעזולטאט האט מען מיינע ברידער ארעסטירט.

די עפענטליכע מיינונג ווי אויך דער אויספארשונגס-אמט וועלען זיך אבער גאנץ שנעל איבערצייגען, אז די אנקלאגעס זענען אויסגעזויגען פון פינגער און האבען נאר דעם ציל אונז צו קאמפראמיטירען און אוועקצונעהמען פון אונז דאס שטיקעל ברויט.

מיט אכטונג

נחום פייבושעוויטש.

א זוהן פון פייוועל פייבושעוויטש.

די ריכטיגקייט פון די אויבענדערמאהנטע אויפקלערונג בעשטעטיגען

צענטראל-פערבאנד פון פוהרען-בעזיצער, פילסודסקיעגא 43

פרעזעס: **א. גראסמאן**

סעקרעטאר: **י. ווענגלינסקי**

Dr. Wajnberg
ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02
ספעציאליסט פון הארץ- און לונגען-קראנקהייטען
צוריקגעקערט.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוועגד

פערזענליכעס

דער פארזיצער פון דער יודישער קהלה דעפ. י. ל. מינצבערג איז ארויסגעפאהרען אויף אורלויב, איהם פערטרעט דער וויצע-פארזיצער ה' הענעך בערגער.

בריף אין רעדאקציע

ח' רעדאקציע! איך בעט אייך אפצודרוקען אין נאהענטסטען נומער פאלגענדע שירות, פאר וועלכע איך דאנק אייך.

צוליב דעם, וואס א גרופע אמאטארען גרייטען זיך אויפצופיהרען "200,000" מיט מיין מוזיק נישט פערשטענדיגענדיג זיך מיט מיר פריהער וועגען דעם, בין איך דעריבער מודיע, אז אויב די אמאטארען-גרופע וועט זיך מיט מיר נישט פערשטענדיגען די נאהענטסטע טעג, וועל איך אננעהמען אלע מיטלען, אז די פרעמיערע זאל נישט צושטאנד קומען.

מיט דרך ארץ

קאמפאזיטאר **הענעך קאן.**

פרעמיערע „פרנסה" ביי די „ווילנער"

היינט דינסטאג, גיבען די „ווילנער" אין שטאט טעאטער ה. נאטעספעלד'ס הומארפולע מוזיקאלישע קאמעדיע „פרנסה".

— פרנסה — שפרודעלט מיט הומאר, די הארציגע נגונים און לידלעך זענען קאמפאנירט פון הענעך קאן. אין ווארשע איז „פרנסה" געשפּילט געווארען איבער 150 מאל.

דער 3-ער אקט בעשטייט פון א זייער רייכער רעווי-פראגראם, אין וועלכען עס בעטייליגט זיך דער גאנצער אנסאמבל פון דער ווילנער טרופּע.

טעאטער „סקאלא"

היינט דינסטאג און מארגען מיטוואך צוויי אויסערגעוועהנליכע הומאריסטישע אוועגדען אין וועלכע עס בעטייליגט זיך דער גאנצער קינסטלערישער אנסאמבל. עס ווערט געגעבען א מיניאטור-פראגראם צוזאמענגעשטעלט פון די בעסטע נומערן פון רעפּערטואר, אויסער די אויסגעצייכענטע אין פראגראם נומערן, וועט דער ליבלינג לייב שריפטזעצער לייענען — שלום עליכמ'ען, משה נאדיר א.א.

דער אוונט איז פול מיט הומאר, וויץ און אונאויפהערליכען לאכען.

דאנערשטאג, ווערט צוליב גענעראל-פראבע פון „די קייטען" — נישט געשפּילט.

פרייטאג דעם 5-טען ד. ח. פייערליכע פרעמיערע „די קייטען" פון ה' לייוויק.

פרטים קומען.

היינט די שענסטע פארשטעלונג פון היינטיגען סעזאן

אין פילהארמאניע

היינט ווערט אין פילהארמאניע געגעבען מיט מרים קאראלאווא א דאפּעלטע פארשטעלונג 1) „אהן א מאמע". אמעריקאנער לעבענס-בילד אין 3 אקטען פון זאלאטארעווסקי; 2) צום שלום סימט פאר א גראנדיעזער קאנצערט-אפּטיילונג אין וועלכער מאראם קאראלאווא פיהרט אויס א היספּאנישע טאנגא ווי אויך א רייה ציגיינער-ראמאנסען.

ה' קאמבראוו פיהרט אויס פערשידענע קאמפאזיציעס אויף זיין הארמאניע, מיט'ן אנטייל פון אדאלף טעפנער צוזאמען מיט'ן גאנצען פילהארמאניע-אנסאמבל.

קאנצערט פון רוסישען ליד אין פילהארמאניע

דער בעריהמטער ארטיסט פון די פעטערבורגער און מאסקווער טעאטערן סאשא מארינסקי, קומט קיין לאדז און וועט ארויסטרעטען מיט איין איינציגען קאנצערט אין פילהארמאניע דאנערשטאג אוועגד.

מארינסקי, וועט אויספיהרען א רייכען פראגראם פון א גאנצע רייה ציגיינער ראמאנסען, רוסישע פאלקס-לידער, לידער פון בעריהמטען רעפערטואר פון אלעקסאנדער ווערטינסקי, אויך הומאר און א נטימע לידער.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 2 אויגוסט

11.58 צייט-סיגנאל. 12.10 טעגליכע פרעסע-איבערזיכט. 12.40 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 12.45 גראמאפאן-פליטען. 3.40 גראמאפאן-פליטען. 4.35 קאמוניקאט פאר פישער און שיפער. 4.40 רעפעראט. 5.00 פאפולערער קאנצערט. 6.00 רעפעראט, 6.20 טאנץ-מוזיק. 7.15 פערשידענעס. 7.35 ראדיא-פרעסע. 7.45 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, רעפערטואר פון די טעאטערן. 8.00 אוונד-קאנצערט, 9.50 פרעסע-בעריכט. 9.55 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט פאר לופטפליה-קאמוניקאציע. 10.00 טאנץ-מוזיק. 10.40 ספארט-ידיעות. 10.50 טאנץ-מוזיק.

אויסלאנד

7.00 קעניגסוואוסטערהאוזען — אפערע פון וואגנער (1 אקט) טר. פון צאפאט. 8.30 בערלין — אוידיציע. 8.30 מיילאנד — אפערעטע. 9.00 בריסטאל — סימפאנישער קאנצערט

די טראגעדיע פון נאפאלעאנ'ס זוהן

(סוף)

דאס קינד איז מיט זיין פלעגערין געבליבען אין שענברון. די איבערלעבענישען פון די לעצטע פאר חדשים האבען פערשארפט די אויפמערקזאמקייט פונ'ם עמפינדליכען קינד; ער האט נישט פערשטאנען, וואס עס קומט פאר, אבער ער האט אלץ עמפונדען. „איך ווייס, אז איך בין שוין נישט מעהר קיין קעניג, ווייל איך האב שוין נישט מעהר קיין פאזשען". ווען מארשאל דע לין איז אמאל אריינגעקומען אין זיין צימער, האט דער 4-יאהריגער „נאפאלעאן דער 2-טער" זיך אנגערופען:

— דו האסט אויך פערראטען מיין טאטעשי?

די פראנצויזישע ערציהער האט מען אפגעזאגט און געגעבען דעם פרינץ א הויפמייסטער, דעם גראף מאריץ דיטריכשטיין, א זעהר געלערנטען מאן, וועלכער האט בלויז געהאט דעם איינציגען פעלער, וואס ער האט זיך אריינגענומען אין קאפ ארייין די אידעע פיקס, צו פערוואנדלען דעם קליינעם נאפאלעאן אין א גוטען עסטרייכישען פרינץ, וואס האט נישט געדארפט גארנישט וויסען וועגען זיין פאטער. אבער מיט'ן קאנטשיק — וואס איז אפט בענוצט געווארען — האט מען נישט געקאנט ארויסטרייבען פונ'ם מוח פון קינד דעם געדאנק, אז ארום איהם איז געשעהען עפּעס א שרעקליכע טראגעדיע.

— וואו איז מיין פאטער? — האט ער אמאל א פרעג געטון זיין זיידע, דעם קייזער פראנץ.

— איינגעזעצט — האט דער קייזער געענטפערט.

— פארוואס האט מען איהם איינגעזעצט?

— ווייל ער האט זיך נישט גוט אויפגעפירט. און אויב דו וועסט זיך נישט גוט אויפפיהרען, וועט מען דיך אויך איינזעצען.

מען קאן נישט זאגען, אז דער פרינץ האט זיך אין בעצוג צום ווינער הויף גוט אויפגעפיהרט. ער איז געווען שפּאטיש און איראניש געשטימט, הארט און ווידערשפּעניג און זיין ווידערשפּעניגקייט איז געוואקסען אין דער מאס, ווי ער איז עלטער געווארען און גענומען בעסער בעגרייפען זיין לאגע. ער איז געווען א געפאנגענער און האט נישט געטארט זיך אליין אין ערגיץ ריהרען.

דעם 5-טען מאי 1831 איז נאפאלעאן געשטארבען אין גלות. מאריע לואיזע האט אפגעאטעמט פרייער און ערקלערט, אז עס האבען זיך קיינמאל נישט פערבונדען קיין פעדים פון געפיהל מיט איהר מאן. זי האט שוין דעמאלט געהאלטען ביים דריטען קינד מיט גראף נייפערג און עס איז שוין געווען די העכסטע צייט זי זאל מיט איהם חתונה האבען.

פון פאריז האבען זיך ווידער גענומען פערשפּרייטען נעצען ארום יונגען נאפאלעאן. מעטערניכס גלענצענדע געהיים פאליציי האט איבערגעכאפּט בריף און מענשען, וואס האבען געפרובט צוצוקומען צום פרינץ. אין פראנקרייך זענען געוואקסען די סימפאטיעס צו נאפאלעאן דעם 2-טען און עס זענען פערשפרייט געווארען זיינע פארטרעטען.

זעהר זעלטען האט א ידיעה פון פראנקרייך דערגרייכט צום פרינץ, אבער דאס האט איהם געמאכט אלס פערביטערטער און שארפער אקעגען זיין אומגעבונג.

ער האט גאנץ גוט געפיהלט, אז מען האט זיך פערנומען איהם צו פערניכטען, זיין איינציגער פריינד דעם גראף פראקעש, האט מען פערטריבען פון הויף. מען האט דעם פרינץ נישט ארויסגעלאזט פון ווינען, כדי נישט צו געבען איהם צופיל בעוועגונגס-פרייהייט. נאר אין איין זאך האט מען איהם גאנץ בעוואוסטזיניג געלאזט א סך פרייהייט: אין פערקעהר מיט פרויען. דאס איז געווען די איינציגע פערוויילונג, אויף וועלכער מען האט איהם ערלויבט. עס איז נישט געווען קיין וואונדער, אז דער שעהנער בלאסער, מעלאנכאלישער זוהן פונם גרויסען נאפאלעאן איז געפעלען געווארען די פרויען. ווען ער פלעגט אין בעגלייטונג פון אנ'אדיוטאנט שפאצירען איבער די ווינער גאסען, האבען אלע ווינעריננס מיט צאפּלדיגע הערצער ארויסגעקוקט פון די פענסטער. די הויף-דאמען האבען גע'חלש'ט פאר איהם און עס איז איהם גאנץ לייכט אנגעקומען צו פערשאפען זיך דאס איינציגע פאר איהם צוגענגליכע פערגעניגען.

דער פרינץ איז פריה רייף געווארען און האט זיך מיט דער גאנצער קראפט פון זיין פערצווייפלונג און פערביטערונג געווארפען אין אפגרונד פון אויסגעלאסענקייט. ער האט איבערגעיאגט די מאס, וואס עס האט זיך באלד געלאזט אנזעהן: זיין פנים איז געווארען געל און ער האט אפט געפיבערט, זיינע מיליטערישע אויפזעהער האבען דאס אלץ נישט געזעהן (אדער געמאכט זיך נישט זעהען) און דער פרינץ האט ווייטער געפיהרט זיין לעבען פון א קליינעם אפיציר... אנגעפיהרט מיט פערד און איבונגען. איינמאל אין יאנואר-טאג פון יאהר 1832, האט ער פלוצלינג פערלוירען די שפּימזע. מען האט איהם געמוזט לייגען אין בעט אריין און דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט א שווערע לונגען-שווינדזוכט. פערשטייט זיך, אז די „היילונג" מיט אייזעל-מילך און סארע-וואסער האט וויניג, וואס געהאלפען. שיקען דעם קראנקען אויף ערהאלונג קיין איטאליען איז געווען אוממעגליך צוליב פאליטישע סיבות און דער פרינץ האט דעריבער געמוזט שטארבען.

די איינציגע מיטפיהלענדע נשמה, וואס האט געוואכט ביי זיין בעט אין די לעצטע טעג פון זיין לעבען, איז געווען זיין באבע, די קייזערין מוטער זאפיע, וואס האט זיך אליין געפיהלט פרעמד און שלעכט אין דער הארצלאזער אטמאספערע פון ווינער הויף. מאריע לואיזע, די „מוסטערהאפטע" מוטער אין פרוי האט זיך נישט געאיילט צו קומען צו זיין בעט און זי איז געקומען ערשט דעמאלט, ווען דאס גוטהארציגע ווינער פאלק האט אנגעהויבען צו מורמלען וועגען איהר הארצלאזיגקייט.

נאך א פאר חדשים שרעקליכער מאטערניש, אין דער נאכט פון 22-טען יולי האט דער קראנקער פלוצלינג אויסגערופען:

— איך גיי אונטער, איך גיי אונטער, וואו איז מיין מאמע?

אבער איידער די „ליבענדע" מוטער איז אריינגעקומען, האט ער פערלוירען דאס בעוואוסטזיין און איז געשטארבען. נאכ'ן טויט האט מען איהם בעוויליגט צוריקצוגעבען זיין טאטער. אויפ'ן קבר האט מען איהם אנגערופען מיטן פולען טיטל: „דער זוהן פון נאפאלעאן, דער פראנצויזישער קייזער".

די וועלט האט נישט געוואוסט גלויבען, אז דער פרינץ איז געשטארבען מיט א נאטירליכען טויט און מען האט געהאלטען. אז ער איז אפגעסמט געווארען. אנדערע ווידער האבען געהאלטען, אז מען האט פערניכטעט דעם פרינץ דורך דעם, וואס מען האט איהם אימישנע ארומגעבריינגעלט מיט שיינע פרויען, וואס זענען געווען בעצאהלט פון דער הויף-קאסע, כדי אויסצומאטערן דעם יונגען פרינץ מען דערציילט, אז צו דער שיינער טענצערין פאני עלסלער איז איינמאל געקומען א רייכער ענגלענדער, אוועקגעלעגט אויפן טיש א גרויסע סומע געלד, געהייסען איר אויסטון זיך און דאן ביים אוועקגיין בעמערקט:

— א דאנק. איצט האב איך געזעהן דעם קבר פון נאפאלעאן דעם צווייטען.

אזוי ארום איז אונטערגעגאנגען דער זוהן פון גרויסען נאפאלעאן.

רעווי-טעאטער
„GONG"
אין גארטען „SCALA"
פיאטרקאווסקא 17

היינט גרויסע פרעמיערע
א. נ.
„ראנדעוואו פאר שטרויענע אלמנס"
אין 2 טיילען, אין 18 בילדער מיט דער בעטייליגונג פון ניי-אנגאזשירטע הומאר-טאנץ **Ida Erwertówna** א קאמיק אין א ספּודניצע / **Maks Boczkowski** סאלאן-קאמיקער / **Nia Carra** פרימאבאלערינא פון פויזנער אפ. **Conrad Ostrowski** באלעטמייסטער פון פויזנער אפערע / **Sadowski, H. Wróblewski**
אנהויב 8 און 10 אוונט, שבת, זונטאג און יו"ט 6, 8, 10 אוו. פארפערקויף פון בילעטען אין קאסע פון „גאנג

אלע דארפען וויסען

אז די פירמע

פערדער זגערזשער 7

לוטאמירסקא 2 און זגערזשער 20
איז די איינציגע קוועלע, וואו מען קריגט
אמביליגסטען צו קויפען

דאמען- און מענער-היטען

פון די נייעסטע פאסאנען און מאדערנסטע
קאלירען, און גלייכצייטיג ווערט אנגענומען צו
איבערפאסאנירען מענער- און דאמען-היטען
פון גאר אלט אויף געגצליך ניי און אלעס צו
ביליגע פרייזען און רעעלע בעהאנדלונג.
געדענקט די אדרעסען!

חדר „תורה ודת"

עם ג"ן=ילדים

פל. וואלבאשטשי (נייע שטאט) 6

מאכט בעקאנט דאס נאך א גרינדליכען רעמאנט
ווערט דאס חדר צום נייעם שול-יאהר פולשטענדיג
רעארגאניזירט און פערפולקאמט אויף אלע געביטען
פון למודי קודש און למודי חול.

איינשרייבונגען פון נייע תלמידים אויפ'ן
קומענדיגען שול-יאהר 1932/33 אין אלע מחלקות
ווי אויך אין ג"ן=ילדים (פרעבעל-שול) קומען פאר
יעדען טאג (אויסער שבת) פון 9–1 בייטאג.

עלטערן! פערשרייבט אייערע קינדער אין חדר
„תורה ודת", וואו סוועט געלייגט
גרויס אכט אויף דער ערציהונג און דרך-ארץ'דיגע
אויפפיהרונג און ס'וועט געלערנט דורך מלמדים
ספעציאליסטען תורה ודרך ארץ און אלעס,
וואס א יודיש קינד דארף צו וויסען!

קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיים
געפיהרט דורך א ספעציעלען מענש.
צוליב'ן קריזיס — הנחה=פרייזען.

השבת אבדה.

פאהרענדיג אויפ'ן אלעקסאנדער טראמוואי,
אין מיר פערלוירען געגאנגען א פארטפעל מיט א
פאס און א מיליטערישער קאמיסיע-צעטעל און אנד.
דאקומענטען אויפ'ן נאמען קלמן לעדערמאן. כ'בעט
עס אפצוגעבען געגען בעלוינונג ביים ציימונגס-
פערקויפער רוג פולנאצנא און נאוואמיעסקא. 4609

■ אכטונג! ■

וויכטיג פאר רייזענדער

און אגענטען פון גאלאנטעריע=בראנזשע!

צו בעקומען א גאנצער ארטיקעל גלייך פון
פאבריק צום ווידערפערקויף. זיך צו ווענדען נא-
רוטאוויטשא 1, וואוינונג 20, פראנט, 1. שט.
פון 6-8 אווענד. 4616

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייז פאסטענס

האנד-נייערינס און רעפרעזירקעס צו סווי-
טערס ווערט פון זאפארט געברויכט אין טריקא-
טאזש-פאבריק פולנאצנא 25, אין 2. הויף, לינקס,
ווי אויך צו פערקויפען פערשידענע סוועטערס פון
די ביליגסטע ביז צו די טייערסטע. — מעקלערס
געוואונשען. 4606

עס ווערט געברויכט א געהילף-ריכטעוואר
צו שטעפער-ארבייט. געוואונשען אזעלכער, וואס האט
געארבייט ביי קאסעס. מ. מאשקאוויטש, לוטא-
מירסקא 14, וו. 25. 4606

עס ווערט זאפארט געזוכט א גוטער געהילף-
ריכטעוואר ביי שטעפער פראנציסקאנער 7. 4610

ס'ווערט געזוכט א טיכטיגער מענש, וואס קען שאפן
ארבייט אויף 24 ברייטע ענגלישע שטיהל געגען
געהאלט אדער פראוויזיאן. צו ערפאהרן ווסכאדניא 25
אין דער זאקען-פאבריק פון 5–7 אוו. 4617

קויף און פערקויף

צו פערקויפען א טרייב-מאשין אויף זייד פון 10 וויג
דען, אויסלענדיש אין בעסטן צושטאנד. צו ערפאהרן
ביי גאנצארסקי, פיעטריקאווער 21, ס'קען אויך
זיין צו טוישען אויף א גרעסערע. 4617

■ גאנץ לאדז ווייסט ■

אז דער פאטאגראפישער אנשטאלט

„פאלאניא"

שוו. יעזשעגא 11

איז פאפולער מיט זיינע גוטע קינסטלערישע אויפ-
נאהמען, און בעמיהט זיך צו זיין פאר די ג' קליענטען זעהר
פינקטליך. און ד רצו בעזיצט ער א גרויסען אויסוואהל פון
ארטיסטישע קאסטיומען.

מיט אכטונג
ארטיסט. פאטאגראף. אטעליר
„POLONJA"
לאדז, יעזשעגא 11.
אונגה: דיפל. פאטאגר גוטערמאן

צופאהר מיט טראמוואי נומ' 8.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואהל
שפאצירוואגענס
אייזען - ניקעל-
בעטען
מאטראצען
ספרענזשינעווע „Patent"
ווידשימאטשקעס אמעריקאנער
צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער
„DOBROPOL", Łódź
Piotrkowska 73 (אין הויף)

Doktór
Łagunowski
Piotrkowska 70
i róg Traugutta
Tel. 181-83.
choróby skórne,
weneryczne
i moczopłciowe
(Naświetlania promeniami Roentgena-
Przyjmuje od 8³⁰ do 9½ rano, od 1-ej do 2³⁰ pp
od 6 do 8³⁰ w., w nied. zielę i święta od 9 do
11³⁰ rano.

רעכער

אויף דער מאשין
ווערען אויסגענייט
שרודמיעסקא 8.

פיעטש

פאר
גראפישע אנשטאלטען
דרוקערייען און פערלאגען
עמפפעהלט
די איינציגע אידישע צינקאגראפיע
אין לאדז

„נעצלוקס"
טעל.: 241-24

■ זכערע הילף און א רפואה ■

אהז א אפעראציע, אן בלוט, אהז א מעסער און
אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס
פאר מענער, ווייבער און קינדער, פערשידענע
קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל
דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס
אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי
ווי א וואסער-קאן און עס פעלט ארויס
אין דעם כוח און דער קראנקער איז
אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען
די קישקעס ווערט ער בראנגדיג און
שטערבליך. ספעציעל געזענע היי'-
באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך
גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בע-
האנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר

דאקטאר בראכיראהינר בעזייטיגען זיכער דאס שווערסטען און נעפעהר-
ליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, ליימונגען מיט הייל-נארכעמען און אפא-
ראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פוס. ספעציעלע איינלאגען אין די שיך
קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע
אדערן. עמפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אומבע-
דינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-
פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מאריש-
לער, פראפ. ד"ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק פאר דעם הייל-
ארטאפעד. שען גארסעט, וואס עס האט פערלענגט מיין 18-יעהריגער טאכטער
דער ה' ד"ר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10
מיין טאכטער איז געווען קראנק אויף פערקרימונג פון קוויץ-ביין.
פישעל ווילדמאן.

ביליגער ווי איבעראל

אויפ'ן זומער-סעזאן פעלר-
בעטלעך פון אייגענער אויספאר-
בייטונג. לעזשאקעס, האמאקעס.
קינדער-בענקעלעך, אייזערנע צו-
לייג-בעטלאך, מאטראצען, ספארט-
וועגעלעך צו פאבריקס - פרייזען
עמפפעהלט
KRAJOWA CENTRALA ŁOZEK
66 Piotrkowska 66
פאדערט איבעראל די בעוואוסטע פעלד-בעטען מיט
דער פירמע „CENTRA"
בעמ.: כ'בארג אויס בעטלעך אויף זומער-וואוינונגען

וואַרקשטעטער פון

שירמס
און שפאציר-שטעקענס

ס. פייגענבוים,

לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע
דאמען- און מענער=שירמס און שטעקנס
צו קאנקורענץ=פרייזען.
נעמט אן אלערליי רעפעראטורן פון שירמס און שטעקנס

לעטשניצע

פון דאקטוירים=ספעציאליסטען

17 זגיערזשער 17,
טעלעפאן 116-33

ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטע
ד"ר גאלדשטיין=פאלאק, ד"ר יוסטמאן,
ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציעגע, ד"ר רא-
קאווסקי, ד"ר ראזענצוויג, ד"ר רוזשא-
נער, ד"ר וויינבערג, ד"ר סטופעל,
צאהן-ארצט גראדזיענטשיק=קאראשיאווא
ווי אויך וויזיטען אין שטאט.
רענטגען-בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע,
עלעקטריזאציע און ערצטליכע אנאליזען.

איך וויל קויפען

רונד=טריקאטאזש-

מאשינען גענוצטע אין בעסטען צושטאנד
26, 24 און 22 פיין.
אפערטען אונטער „טריקאטאזש-מאשינען". 4645

ד"ר. מעד. בערמאן

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקה.
מענער-שוועכע בעהאנדלונג.
נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 4–8 אווענד,
זונטאג פון 9–1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל-ארצט פאר מענער=שוועכע=בעהאנדלונג
קינדערלאזיגקייט און סעקסועלע בעראטונגען
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אווענד
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

אהייל=אנשטאלט

פאר אוירען, נאז, האלז
און אטעם=קראנקהייטען
פון **Dr. Z. RAKOWSKI**
איז כעלמי (הינטער לאדז)
נעהמט אן אגמעלדונגען אויף צו זיין און אפעראציע,
הילף. — פיזיקאלישע היילונג, הייל-בעדער, זון-לופט
בעדער, הייל- און אטעם-גימנאסטיק.
צו ערפאהרען אויפ'ן ארט אדער 11 ליסטאפאד 6
טעל. 127-81 1868

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה.
און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט
און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-
לאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער
הייל - קאבינעט קאסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ.
נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען,
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
- בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען
וויזיט 3 זל.

וויכטיג פאר שטייער-צאהלער!

בוכפיהרונג גיט שטייער-הנחות!

בוכפיהרונג שיצט געגען צו הויכער אויסמעסטונג
פון די שטייערן. ווער עס וויל איינפיהרען ביי זיך
א ראציאנעלע און ריכטיגע בוכפיהרונג, וואס ענט-
שפרעכט דער פאדערונג פון רעכט און אוסטאוו,
זאל זיך ווענדען צו דער ביורא „POLJUS"
אבטיילונג פון בוכהאלטעריע-עצות
לאדז, פיעטריקאווער 82, טעל. 184-39

„SANATO"

כירורגיש=וועכנעריז-אנשטאלט

אגראראווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס

גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג

ד"ר מעד. ש. אייגער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מע
ריימלער=סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
■ 200 זל. ■
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאסאוו
כירורגישע אפטיילונגפון ד"ר מעד. מ. סאנטאר.

Dr. med. Ziomkowski

הויט-, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
6-go Sierpnia 2
נעהמט אן פון 8 ביז 8.30 פריה, פון 2–4 נאכמ. און פון
7.30 ביז 9 אווענד. זונטאג און יום-טוב פון 10—1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים אויף דער פראווינץ 6 זל.
א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
... די אבאנענטען ...

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. ... 24 גר. ...
... טעקסט—40 ...
... 60— ... 4
... טעקסט—12 ... 18— ... 8
... 160 ... 10 גר. ...

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Braunstowski i D. Zilberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", [illegible]
Redaktor odpowiedzialny: Ch. [illegible]